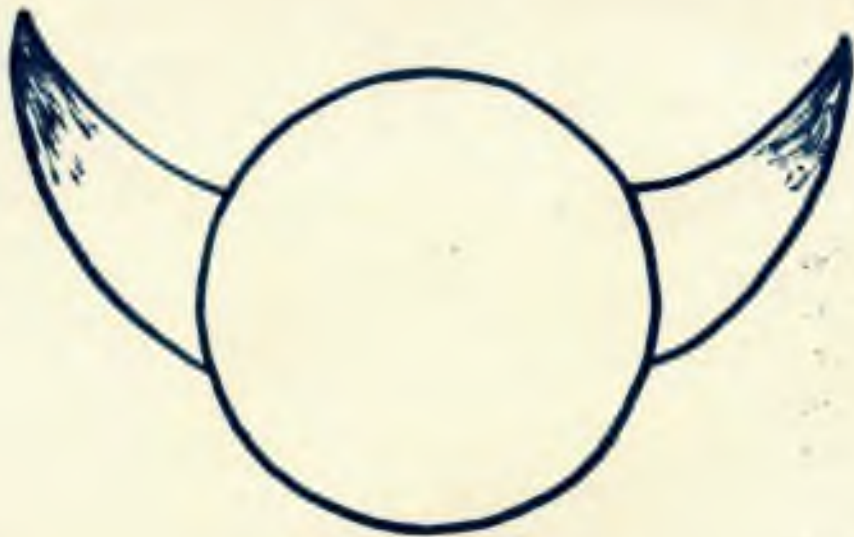

T O T E M

čtivo pro trampský lid

povídky, básničky a texty

vybírá Rešetlák z T.O.P.

BLACK BUFFALOES

↑

21°

MIKI RYVOLA

NUDLA

Hodiny nad dveřma cvakly zadesetminutjedenáct a z kouřový clony zaduněl oficírskej hlas Kulatý báby : " Tak hoší, prachy na dřevo, deme domů ! ". Přišlo to sakra nevhod - celý odpoledne sme se hádali o jednu pěknou písničku, bzučeli a brumlalá jeden přes druhýho tu jedinou správnou melodii, Pindous řval " děte sakra do háje, v tom pátym taktu je trárará rárá rárárá ". Bylo to moc hezký a celá hospoda se náramě bavila - vlastně jako každěj čtvrtěk od tý doby, co sme se v týhle knajpě slejzali. Zrovna to začínalo bejt jasný, Pindus se strašně zboldnul a splet si písničku úplně jinou, která je trárará rárá ... v - tom se ozval ten bábinej hlahol. A tak sme se jako každěj čtvrtěk na poslední chvíli začali dohadovat, kam se jede v sobotu. Jirka unavoval Podkozím (má tam příšernou holku, která v něm čeká korbu, páč ho viděla dycky jen ve vaňáku) a zvedla se tradiční bouře protestů, když hodiny popolezly na zapětminutjedenáct a ve dveřích se jako Kozinovej duch Lomikarovi zjevil v závoji kouře Nudla.

" Ježíš, Nudlo, co je s tebou ? ", zajásal Pindus a táhnul Nudlu ke stolu. " Bábí, eště jedno, proboha, " zařadonil směrem k výčepu a vrh se ke Kozinovému duchu. " Nudlo, Ty mlezivouře zrádnej, Ty máš někde holku ! ". Nudla zamžoural a s rozpačitým šklebem počal otvírat svejch šest dioptrií. Nebyl mezi náma už dobrej měsíc a už nám začal scházet. Nudla - to byl takovej ventýl party. Pindus vo něm říkal, že je svatej muž a všem bylo jasný, že to tak je. Dlouhej, příhrblej kluk s řídkějma vlasama a nervozníma, věčně zmrzlejma rukama, s trochu smutným úsměvem a modrejma, andělskejma vočima. Slavnej a obávanéj pro svou příšernou našikovnost, vobě ruce levý - schovávali sme před ním venku sekery a nože. Nudla nemusel nic dělat. Nudla prostě musel b e j t , musel bejt mezi námi. Stačilo, aby seděl na šutru uprostřed kempu a kreslil do toho svýho uhmatanýho sešejtku. Na osadě vládla idyla. Utichaly hádky a nový nezačínaly, byli sme k sobě hodný a milý a zdvořilý a dělali sme mu drobný úsluhy. I když sme ho někdy tejrali a mučili pro ty jeho nešťastný ruce, Nudlův zářivej pohled svítil nad osadou jako betlémská hvězda - jen drobet přišedlá. Nikdy to mučinkování taky netrvalo dlouho. Nudla byl prostě svatej člověk.

Když konečně náš svatej muž upravil optiku a pečlivě usadil na uši (což sme sledovali s požitkem a netajeným potěšením), zeptal se přes půllitr : " Kucí, kam se jede v sobotu ? ". Moc se nám ulevilo. Nudla se vrátil, Nudla jede ven, holka v tom naní, sme komplet a v sobotu to bude fajn. Byli sme v tý chvíli ochotný jet třeba na to Jirkový pitomý Podkozí, kdyby si to Nudla přál. Ale Nudla nás překvapil z jiný strany : " Helejte se, kucí, už sme nebyli dlouho na Starym... ", povídal úplně tiše a tak nák schoulenej do sebe, až to bylo divný. Zažasli sme. " Pojedte na Starej, " úplně řadonil Nudla a my koukali a koukali, proč mu sakra záleží zrovna na tom Starym. Jirka se pomstil za propadlý Podkozí a ponuře utrousil : " Ty máš na Chalupách holku a chceš ji tahat na Starej, né ? ; bušil do ubohýho světce, dokud se Anton nezvad a nepřiklep mu čečnidlo. " Vážně, Nudlo, co máš s tím Starym ? ".

" Já sem tam ted byl třikrát zasebou ... vono je to tam ted před jarem pěkný ... a tak bysme tam mohli ... " soukal ze sebe nejistě Nudla a dělal prstem kroužky v loužičce piva. Kdyby v tý chvíli někdo škrtnul sirkou, tak letíme do luftu zvědavostí ! Nudla jezdí každou sobotu na Starej ! A sám !

Aby bylo jasno - Starej, to byl starodávnej kepp za Rakovníkem, kterýmu sme tak dlouho vymejšleli jméno, až mu zůstalo to na Starym. Klíeli sme k tomu fleku nad potokem už trochu dědkovskej vztah a znali tam každej šutr. Na Starym sme vlastně začínali - ve vyšívanejch sombrěrech a s dřevěnejma koltama tenkrát, když sem se ešte jmenoval Bill a kluci říkali " Ty, Miro, vlastně Bille ... " Časem sme Starej začali opouštět - jezdilo se tam, kde bylo víc živo. Dvakrát třikrát za rok se nám ale začalo stejskat po tichu a bylo jasné, že v sobotu se jede na Starej. Dlouhý léta už sme taky na Starym chtěli dělat totem - teda mluvili o tom, že Starej by si parádní totem zasloužil. Ale znáte to - jednou už sme dokonce šli do lesa pro poleno, ale skončilo to na Chalupách v hospodě.

A na ten Starej jezdí Nudla každou sobotu !

Kulatá bába už měla židle na stole, šmejdila kolem s pekelně špinavým hadrem a lou-pala utahanejma očima. A bylo jasné, že se v sobotu jede na Starej a Nudla že má tajnost.

A je sobota. Nudla se klátí k vagónu na poslední chvíli a drží v ruce podivnej vak, padám do mdlob a Anton jásá. " Kuci, von se nám zbláznil svatej muž " a pod lavicema zabrabení dýzlák, modrej pán zavřeští na mrňavej kornet a milostivě nás pustí do soboty.

Nudla udejchaně dopadne na lavici, brčálově zelenej vak s vobludným májsem B O T A S křečovitě svírá hubenejma kolenama a čistí optiku. Pindus mu klobanovským prstem ťuká do vaku, něco tam plechove chrastí, my ale jako nic neslyšíme a žerem se zvědavostí. Nudla ukončil brejlovej obřad, zasvítí andělským pohledem a dí : " co si taklenc zazpívat, abych si vydejchnul ? " Zadržato-vaný bedynky lezou z vohořejelech futrálů, za chvíli je to děsně fajn, lískoštipec kvílí fistulí s náma a huláká celej hytlák a venku pukaj pupence, neb zima už to docela zabalila. Jedeme na Starej a to je dycky fajn. Kór na jaře. A s Nudlou.

Černá rána přes oči - to je tunel za poslední vechtrovnou. Pár vteřin přátelského fackování. A bílá rána přes oči a to je konec tunelu. Uzdy na záda a sme doma.

Na Chalupách je mrtvo, lidi sou v polích, " kuci v hospodě malujou ", pláče Pindus, a tak rovnou a bez piva sysem s nervóznim a podivnáckym Nudlou na špičce ouvozem kolem seníku do-lů k vodě. Začíná přihořívát a Nudla to natahuje na svejch pavoučích nožičkách až bláto stříká. A sysem kolem zkroucený sosny Babyjágy, pod smrčkama černají poslední buchy sněhu, ouvozem rachotí po voblázkovejch schodech potok a strání dělá čočka první suchý fleky. Tohle je teda úplnej konec zimy. Dneska nemůžeme bejt nikde jinde než tady. Tyhle smrčky tady pamatujem jako úplně malý usmr-kaný fakánky. Stojejí v řadě a tu díru mezi nima udělal jednou Kloban, když byl úplně udělanej a dělal na nás síly. Dostal tenkrát pár facek a vypadal blbě, jak tam stál s tím mrňavým smrčičkem s kořenovejma fousama v ruce.

Dole se Nudla najednou otočil a volá na nás udejchaně " helejte kuci, počkejte tady chvíli jó ... na cigáro ... kuci, prosím vás... já za chvílku zapískám jó... ", a už kmitá za volše na Starej, ta jeho uzda jako matrace se mu hází na vychrtlejš záděch a oběma rukama drží ten svůj drahocenej pytel.

Sedíme teda a koukáme, jak mám povyrostoplo mlází a jak dlouho už nebude z cesty na Starej vidět. " Coten Nudla blbne, " funí Anton a vyčuhuje pad ouvoz. " Hele nemá von v tom pytli flašku s rumem ? ", teskní Pindus a dusá klacejčkem fajfku. " Depak, žádný sklo, něco úplně plechovýho, " zha-sínám naděje a házím vajgla pod kámen. Čas se začíná táhnout jako klíh. " Tak Nudle, co je sakra, už se stmejvá ... ! ", zařve Pindus. Ticho. Zvednem se nad ouvoz, kolem volší se nic neděje.

" Nudlóóóó, " zpíváme sborem. Nic, potok bublá a čočka začíná červetat. Už toho máme dost. Skáčem přes vodu a běžíme loukou, mezi volšema a vratama mezi dvěma šutrama na Starej. Nudla sedí zkroucenej na kuchyňskym kamenu a čistí brejle. Vedle ležej nějaký plechovky od barev a pár štátců. Koukáme po sobe. " Teda to byl ale blbej fór, co to mělo bejt, Nudlajz ? ", Anton slídí po kempu, Nudla čistí brejle, čumí do země a má sklopenou hlavu, jako kdyby dostal pendrekem. Koukám po klukách a vrtím nad tím hlavou. Taky osadnictvo vrtí hlavou a ťuká si na čelo.

" Tak co je sakra, " strčím do svatýho muže a zatřesu s ním. A Nudla zvedá hlavu a ted všichni vyvalíme oči a koukáme na něj.

Nudla brečí. A v tom vyvalenym tichu zvedá svejch stoosumdesát poctivejš svatejš centáků a jeho přelomenej stín se táhne k vohništi. Mezi kamenama, který přes zimu potáhly zelenou plísní, ležej velký čerstvý voharky a deme blíž a vidíme v tom vohništi vohořejeľho bobra a voho-řelou sovu a krásně vyřezávaný konce těch polen, co vohěn nestačil sežrat a najednou je všechno jasné. Anton řve " do prdele, která svině svinácká todle udělala ", a běží do lesa a my vostatní tam nad tím vohništem stojíme jako volověný a koukáme na ten Nudlovej totem, na kterym si někdo vopek buřty.

D v a v o j á c i /Two soldiers/

Měsíce jdou jak váhy v nás,
roky jsou staletí,
kde války žár byl, jen se ptáš,
vzpomínky odletí...

Kde člověk na lidi pušku bral
a kde zněl pohřební pláč,
dva vojáci zbran sklonili
a zeptali se: N a č ?

Pak z nich byl každý odsouzen,
že zradili svůj stát,
a přišla četa popravčí
na rozkaz výstřel dát...
Na rány srdce jim balzám dej
a věčný nebe jen mít,
jak zrádcové jsou pohřbeni,
bez kříže mají hnit...

Další měsíc jim dal jen sen,
i zem už dávno spí,
kam se poděl krátkej zimy den
a všechny lidský dny ?
A slunce černý je jak ten den
a noc je ostrá jak mříž,
v polích je blín přej s vavřínem,
roste tam bílej kříž...

P ř í b ě h /It'll Aggravate Your Soul/

Zpívám vám příběh - je starej jak svět,
znať ho můj otec a znať ho i děd,
řekli mi: Hochu, na vojnu máš jít,
tam můžeš hrdinou být!

Každej den já domů psaníčko psal,
po svojí holce, co dělá, se ptal,
až jednou mi napsali: Každěj to ví,
jinej s ní dávno už spí!

Ten den jsem do první linie šel,
střely tu hvízdaly a vzduch se chvěl,
ten den jsem poprvé nepoznal strach
a chtěl se sám sobě smát!

Jen Bůh sám v nebi ví, jak jsem se smál,
hrudí když projel mi blesk - ohně žár,
domů pak poslali bronzovej řád,
Statečně na frontě padl!

Zpívám vám příběh - je starej jak svět,
ženský jsou zrádný a válka je jed,
hroby jsou tmavý a vojáci spí,
nikdo je už nevzbudí...

Mike Seeger je vlastní bratr svého daleko známějšího sourozence Peteho. Jeho folkové skladby i úpravy tradicionálů se vyznačují zvláštním krásným a trochu smutným zvukem. Zpívá o obyčejných lidech, jejich bolestech a strastech, zpívá proti válkám jako jeho bratr Pete. Pokusil jsem se zachytit atmosféru jeho písniček v těchto dvou textech.

Ř.

V z a d á l e n á k y t a r a

Bylo nás devět. Devět lidí v jedné osadě. Samí chlapi, pochopitelně. Ženský se na čundr nehodí. Nemám nic proti nim, pokud jsou v civilu, ale při zakládání osady jsme se všichni shodli, že žádnou holku mezi sebe nevezmeme. Je to už šest let a svůj slib plníme. Taky je fakt, že žádná o to ještě nestála.

Prosinec už je na krku a je to znát. Příští pátek dáme širáku vale a jedem na čajdu.

Jehličí voní a koule zapadá. "Asi jsme malinko zabloudili" říká Lucka. Každý se diví, jako by to zjistil teprve teď. Nejhorší je, že pěšina skončila. Znáte to: nejdřív jeden strom přes cestu, potom dva, tři, moc... Šerif se zastavuje: "Tady někde musí být cesta!" Tříbaterky se rozsvěcují.

"Všichni za mnou, křejte mi záda," prohlásí Čenda a rázně vykročí. Jdeme za ním, občas někdo zakopne a ladně se snese do ostružiní.

"Stůjte, běžte jinudy, visím na smrčku!" Propast pod Čendou měla jenom šest metrů.

"Vajglpauza" prohlásí šerif Vlk a bezmocně padne. Každý má jazyk na vestě, před sebou kopec, ale retko si neodepře nikdo. Je slyšet jenom zrychlený dech a v dálce kytaru. Ano, kytaru!

"Říkal jsem, že to tady někde musí být!"

Vajgly se típly a schovaly do kapsy, jenom pár frajerů kouřilo i do kopce. Mezi stromy začal probleskovat malý ohýnek.

Odhrneme poslední větev a zůstaneme vykuleně stát. U ohně sedí na šutru krásná holka, vedle sebe uesku a po zádech jí splývají blond vlasy.

Seděla u ohně sama. Úplně sama. Teprve teď jsme si uvědomili, že ten zpěv, který nás přivedl až sem, byl ženský. Zvedla oči od strun a řekla - ahoj. Pak její ruka znovu prohrábla struny.

Skoro žádnou píseň jsme neznali, ale byly hezké. Dívali jsme se do ohně a hlavně na ni. Chvilími jsme přestávali i kouřit.

Začalo svítat. Ta holka hrála celou noc. Ruce musela mít samej mozol. Vstala, z flašky vylila na oheň zbytek limonády, prsty si pročísala vlasy a řekla: "Tak já už jdu."

Podali jsme si ruce a když odcházela, dlouho jsme se za ní dívali. Tuhle ženskou bychom do osady jednohlasně přijali, kdyby chtěla. Jenomže ona nechtěla.

B r i g g i

INDIÁNSKÉ BARVY

Tělové barvy se mísí s tukem nebo lojem z některého zvířete.

Barvy na zdobení šatů se míchají s vodu.

Barvy na zdobení chat, totemových kúl apod. získávaly trvanlivost pomalým rozpouštěním nebo mícháním tuku s takovým množstvím pryskyřice, že se stávaly mazlavé. To byl jejich jakýsi druh olejových barev.

Cervená. Než získali od bělochů rumělkou, užívali jisté hutné žluté hlíny (cihlácké), která se po vypálení změnila na matně červenou – cihlovou barvu. Tu pak rozdrtili na prášek a smíchali s olejem.

V některých krajích byly prameny silně nasycené železem. Dřevěná kláda odtud vytažená – nebo náruč tíšek, které tam byly dlouho ponořeny – poskytly po vysušení a spálení popel krásné růžové barvy. To pak byla zpracována v pěknou červen.

Žlutá. Žlutá hlína nebo ochra se běžně vyskytují v oblastech, kde je hlína a poskytují matnou žlutou barvu. Jeden autor uvádí, že z préríjní květiny – celiku zlatého – lze získat dobrou žlut. Podobně i ze žlutavého mechu, který se vyskytuje ve Skalístých horách na kmenech borovic. Když se usuší a rozdrtí na prášek, získá se určitý druh chromové žlutí a můžeme ji užívat jako barvivo.

Siouxové užívají k výrobě žluté barvy jistých bobulí.

Modrá. Indiáni neměli dobrou modř. Těto barvě se nejlépe blížily modravě zbarvené hlíny. Někdy užívali smíchané černé a bílé.

Černá. Soze a dřevěné uhlí rozetřené s olejem dávaly dobrou čern.

Bílá. K její výrobě užívali bílé hlíny, která se běžně vyskytuje v některých krajích, nebo spálených mušlí, rozdrčených na jemný prášek.

Všeobecně řečeno černá barva znamená u Indiánů radost; bílá zármutek; červená krásu. A nadměrné užití kterékoliv z nich nebo jiných barev znamená vzrušení.

Když se malují před výpravou na válečnou stezku, užívají mnoha proužků a kroužků různé barvy, ale po návratu jen černou.

Malování bylo mezi Indiány všeobecně rozšířeno. Malovali se pro okrasu, ale také proto, aby si chránili pokožku před povětrností. Ačkoli jejich zvyklosti zahrnujeme, většina našich žen a hodně mužů dělá ze stejných důvodů totéž.

INDIÁNSKÁ BARVIVA

Indiáni užívali mnoho různých barviv k obarvení dikobrazích brků, smrkových kořinek a jiného silného materiálu, z něhož vyráběli ozdoby a nádobí. Některá jejich barviva byla velmi krásná.

Cervené barvivo. Máčejte kořinky ve šťávě plodů žmíndy prutovité (Blitum virgatum). Také mnohé jiné bobule barví na červenou.

Černé barvivo. Vařte kořinky a jiný materiál s kůrou, větvelem a bobulemi šumpy drsné (Rhus hirta), s kůrou a třískami dubu a stříbrného javoru (Acer saccharinum). Do hrnce přidejte kousek železa.

Žluté barvivo. Pěknou žlutou barvu dostanete vařením zelené vnitřní kůry černého dubu (Quercus velutina) nebo kořenů žlutokřenu (Xanthoxiza). Ve Skalístých horách se užívá žlutého mechu z kmenů borovic.

Oranžové barvivo. Vařením zelené vnitřní kůry olše nebo sassafrasů.

Většina bobulí může sloužit jako barvivo a při pokusech s nimi často učiníme zajímavé objevy.

INDIÁNSKÁ STUDNA

U mokřiny nebo rybníka, kde není pitná voda, můžete za půl hodiny vykopat indiánskou studnu. Je to obyčejná jáma, široká v průměru asi 45 cm a tak hluboká,

Z knih E. T. Setona:

aby v ní bylo asi 15 cm vody. Vyberte z ní rychle vodu; pak ji nechte, až se znovu naplní a vyberte ji podruhé. Když se naplní potřetí, bude v ní filtrovaná voda bez příměsí – až na ty látky, které jsou v ní rozpouštěny.

Dnes už víme, že obvyklé rostlinné látky nevyvolávají nemoci. Škodlivé látky bývají živočišného původu, z odpadků nebo výkalů. Proto je indiánská studna bezpečným zdrojem jen ve skutečné divočině, v horách a kopcích, kde není proti proudu říčky nebo potoka žádné lidské stavení ani pastvina.

SLUNEČNÍ HODINY

K výrobě indiánských slunečních hodin si připravte prkénko s úhlopříčkou asi 42 cm, s kruhem rozděleným čtyřicetipáprsky na stejné části. Položte je na rovný, pevný kůl nebo pořež na volném místě. V noci natočte číselník tak, aby čára označující dvanáctku směřovala přesně k severu, k Polárce, a prkénko přibijte. Pak upevněte hůlku horním okrajem na střed a natočte ji tak, aby ukazovala přesně k Polárce; to znamená, aby svírala stejný úhel jako je místní zeměpisná šířka – a dobře ji upevněte. Možná že bude třeba udělat v destičce zářez. Hodiny mezi osmou večer a čtvrtou ráno můžeme i černě zmalovat. Tyto sluneční hodiny půjdou dost přesně. Indiáni se ovšem řídili jen podle stínu stromu nebo podle slunečního paprsku, který padal na podlahu do obydlí kouřovým otvorem.

INDIÁNSKÁ PINZETA

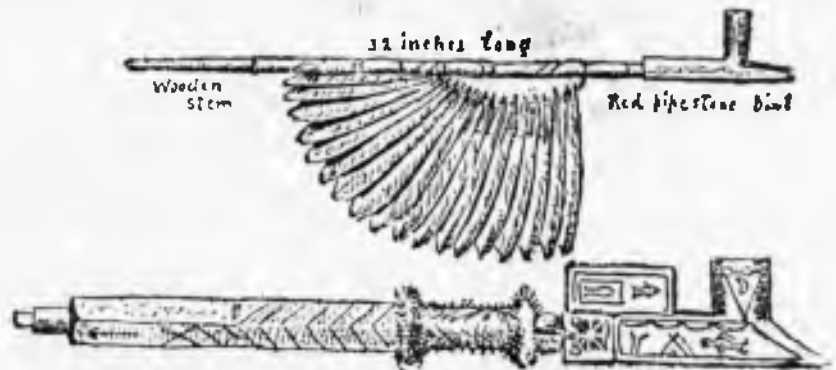
Táborník často potřebuje pinzetu nebo jemné klišky, aby si vytáhl trn nebo zachytil nějaký malý koneček. Jestliže náhodou takový nástroj nemá, může ho nahradit indiánskou pomůckou – dvěma mušličkami nebo malými škeblemi, které mají čisté okraje a dobře drží pohromadě.

INDIÁNSKÁ PARNÍ LÁZEN

Postavili malou chatrč s kulatou střechou, vysokou asi 150 cm, a průvů tak velkou v průměru. Postupovali přitom tak, že ahnuli řadu dlouhých vrbových tyčí, na obou koncích je zapíchli do země. Napříč k nim přivázali několik tenkých tyčí a tak

vznikla kopulovitá kostra. Tu pak pokryli mnoha příkrývkami, nepromokavou plachtovinou nebo něčím podobným. Při jedné straně vykopali mělkou jámu. Kdo chtěl podstoupit lázeň, svěkl se a vstoupil dovnitř. Předtím někde poblíže rozdělal oheň a v něm zahřívají spoustu kamenů. Když byly kameny pořádně rozpálené, nakouleli je do dalky pod střechu lázně. Koupající se měl vědro vody a hrnček. Lil zvolna vodu na horké kameny, z nichž stoupala hustá pára a plnila chtrč. Stoupající teplotu bylo možno libovolně regulovat. Čím víc vody lil na kameny, tím byla pára hustší. Koupající se mezitím pil vodu a brzy se začal silně potit. Většinou lidé stačil půlhodinový pobyt v parní lázni. Pak vyšli ven, částečně se namasírovali a skočili do studené vody nebo ji na sebe vylili. Potom dokončili masáž, zabalili se do pokrývky a na hodinu ulehli. Někdy házeli na kameny aromatické rostliny nebo listy, aby zesílili léčebný účinek.

Indiánská dýmka míru

Jan Nedvěd: M O S T Y

1/ Vlnka s vlnkou odnáší svou říčku klidně dál,
až more je z ní, more je z ní,
až člověk uctí člověka, až řeč svou spojí, pak
svět bude se mít, bude se mít.

R: Tak si jednou řeknem - sláva,
to se někdy stává,
že si lidi cizí jako bratři porozuměj, porozuměj,
mosty přes údolí dále,
rozumů a válek,
postavíme pevný svět - ten bude se mít, bude se mít!

2/ Až si jednou s někým vynadáš, tak vyčkej nověj den,
ten vše napraví, vše napraví,
vždyť jak on ty stejně vypadáš, jen nos máš za rohem,
den vše napraví, vše napraví...

R: Tak si jednou řeknem - sláva,
to se někdy stává,
že si lidi cizí jako bratři porozuměj, porozuměj,
mosty přes údolí dále,
rozumů a válek,
postavíme pevný svět - ten bude se mít, bude se mít!

3/ Dětský oči pravdivý kdyby mohly vyprávět,
jó - to bych si přál, to bych si přál,
mnohý kmet, jenž vous má šedivý, musel by se zastydět,
jak svět vychoval, svět vychoval!

R: Tak si jednou řeknem - sláva,
to se někdy stává,
že si lidi cizí jako bratři porozuměj, porozuměj,
mosty přes údolí dále,
rozumů a válek,
postavíme pevný svět - ten bude se mít, bude se mít!

Dejiny trampingu byly již napsány Geza Včelička definoval tramping rovnici: 10 % romantiky + 90 % dřiny – 100 % svobody. Vedou se různé spory a diskuse o vhodnosti trampingu, o organizaci, o lábornicích a každá strana zastává svůj názor a tluče na svůj buben.

Vše přehlušuje mocný hlas polnice těch, kteří by rádi viděli anebo z trampů chtěli udělat kovbojičky, lidi bez zásad a morálky. Proti trampům již Kubát hlásal kruciáty, byli honěni po lesích podle hesla: hubte trampy, bydlí v lese, ale vše marné. Koncem týdne na nádražích i konečných stanicích vidíte hloučky a party, které opovrhujíc protivenstvím, jdou tam, kam je lábne srdce.

Nás nikdo nevyhubí....., to plémě nevyhne, lze říci s Jiráskem. Dobrá, ale proč? Co je tak přitažlivého na trampingu? Příroda? Hospoda? Volnost a určitá anonymita? Nesmysl! Pár metrů od vesnice nelze přece mluvit o divočině, ani o vzdálené ruce zákona a pořádku!

Tedy chceme-li opravdu porozumět „trampujícím“ musíme na věc jinak. Zasadně. Zorganizujte tramping a máte po něm. Proč? Máme dnes skauty, láborníky, turisty. Znám mnoho trampů a jsem jeden z těch, kteří za svoje lesní znalosti a lásku k přírodě vděčí právě těmto organizacím, které nám Velký duch pro blaho dalších a potřebných zachováti ráčiz.

Jenze! Vše má háček, skoro hák, a to je zákonitý vývoj lidského individua, které přes všechna božská přání mocných od věků bude vždy a zůstane individualistou. Zdá se to sice paradoxní v rozporu s kamarádkými osadami a partami, které jsou jedinou organizační složkou trampů, ale právě tento paradox je tím mediem, kolem něhož se trampí seskupují a jež jediné je zárukou právě demokratické svobody trampů.

Vtíp je v tom, že každá a jakákoli organizace s tím nejlepším úmyslem a cílem má jednu nevýhodu, kterou nelze odstranit. Ze totiž sdružuje jednot-

Tramprská demokracie

livce sice stejného zájmu, ale nesterj-ných povah a mentalitý okamžitého projevu.

Tím se nutně stane, že se dostaneme do kolektivu, který na př. v turistické a podobné organizace jde za stejným jistě úspěšitým cílem, jenže projev jednotlivců jsou různé. Nutně potom nastoupí uplatnění dobrovolně uznaného organizačního řádu a vedoucího, kteří způsobí, že jednotlivce je veska-tulkován do formy jediné možné a nutné.

Celkem se tedy jedná o to: tramprská – nazveme to skupina – je výsledek přirozeného výběru, který má za následek, že nakonec mám ve svém okolí lidi, kamarády, kteří v té chvíli, kdy já mám chuť zpívat, ji mají také, kteří v té chvíli, kdy já sedím mlčky nad krásou údolí řeky, stromu a potoka, sedí také mlčky a kteří prostě zapadnou do mé nálady, situace a potřeb, protože tuto náladu v této situaci také tak stejně cítí.

Toho nelze dosáhnout v žádné jiné organizaci sebelépe promyšlené. Tam nikdy nebudu mít a nemám možnost vyloučit rušivé jevy a jednání druhého, který jinak může být skvělý a dokonalejší člověk, ale jehož pojetí momentální situace, nálady a způsobu je jiné a který vždy – a to ne úmyslně – má možnost mou chvíli, pro kterou jsem odněkud někam šel a nelitovat námahy, narušit, a navíc jsem v rizikovém postavení, že tato chvíle bude dáte rušena programem, který pro futura, jsem vstupem do této organizace odsouhlasil a tudíž se mu musím podříditi.

Tvrzení, že lze dosáhnout dohody odmítám, protože dohodnout se lze na

programu, cílech a smyslu, ale nikdy ne na dané chvíli, která je mnohdy jen jednou v životě. Tuto jistotu mi dává pouze dobrá parta kamarádů, kteří majíce stejné pocity, se dohodnou někdy i mlčky. To je výraz největších symptomů shody pro stejný zážitek a nedá se nahradit žádným přáním, rozkazem nebo povellem sebelépe servirovaným s maximální diplomacií.

A abych to povídání již také nějak skončil; prostě organizovanost v té formě organizací, jak píši výše, ponechme těm, kterým je určena, ze kterých dělá a vychovává ukázněné a slušné lidi; těm malým a mladým, a potom ještě těm, kterým to vyhovuje a kteří v tom vidí a nachází využití. Jsou to většinou hodní a obětaví lidé a nikdy jim nebudeme dosti vděční za životní zásady a poznatky, které dali nám a dávají i dnes našim dětem.

Těm, kteří došli až sem, bych rád řekl: Komu vyhovuje organizovanost v jakékoli formě, ať se organizuje. Trampům nechte svobodu výběru svého okolí, osady a kamarádů – a bude dobře na obou stranách.

A komu došlo, že jsem tohle mohl napsat hned a nekecat, sděluji, že jsem to tedy bez toho kecání napsat nemohl. Vyznělo by to jako fráze, a fráze jak víte utloukly již větší věci, než je otázka, proč se organizovaní trampí ve smyslu tohoto povídání – organizují.

ZÁNEK

Snímek nahoře: DĚDEK ZE ZAPADU; snímek vlevo: TONY KOCZAN.

Hej, pane plešatej

Nebudte dojatej

Že nemám na chatu

Když se vám nepáčí

Že jezdím v maskáči

Vemte si kravatu

Ať vám ten váš trandák

Do ucha pěkně hraje

Mně zpívá ešus s vodou

A taky špetkou čaje

A přikryjte se duchnou

Abyste nenastyd

Mně stačí modrý nebe

A je mně pod ním líp

Tak, pane plešatej

Nebudte dojatej

Že jezdím na vandr

Když se vám nepáčí

Že jezdím v maskáči

No tak se u chaty

Pomocí kravaty

Pověste na klandr

ATAMAN

HONZA VYČÍTAL

(T. O. HEJKALOVÉ)

L o r e n
E i s e l e y :

HAVRAN

Přihodilo se to jednomu havranovi.

Ten havran je můj soused. Nikdy jsem mu v nejmenším neublížil, ale on se pečlivě zdržuje na vrcholcích stromů, létá vysoko a vyhýbá se lidem. Jeho svět začíná tam, kde se můj slabý zrak zastavuje.

Jednou ráno byla celá naše krajina pohroužena do neobvykle husté mlhy a já krácel poslepu k nádraží. Náhle se ve výši mých očí objevily dvě mohutné černé perutě a před nimi obrovský zobák. A všechno to prolétlo jako blesk s výkřikem hrůzy - takovým, že si přeju, abych už nikdy nic podobného neslyšel. Ten výkřik mě pronásledoval celé odpoledne.

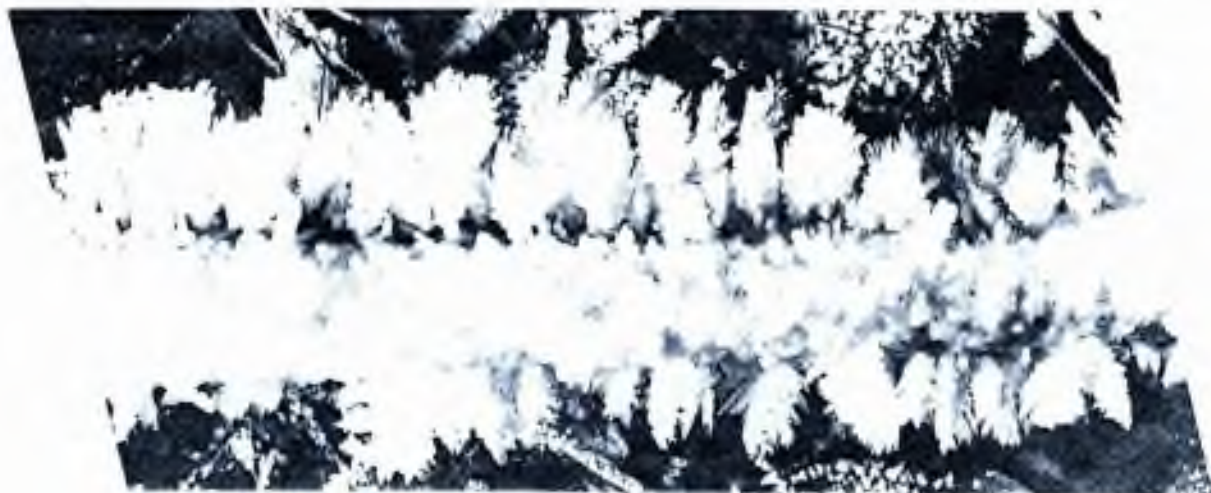
A napadlo mě podívat se do zrcadla, protože jsem se ptal, co je na mně tak pobuřujícího...

Nakonec jsem pochopil. Hranice mezi našimi dvěma světy se posunula v důsledku mlhy. Havran, který se domníval, že letí ve své obvyklé výši, spatřil náhle rozrušující podívanou, odporující jeho zákonům přírody. Viděl člověka, kráčeujícího

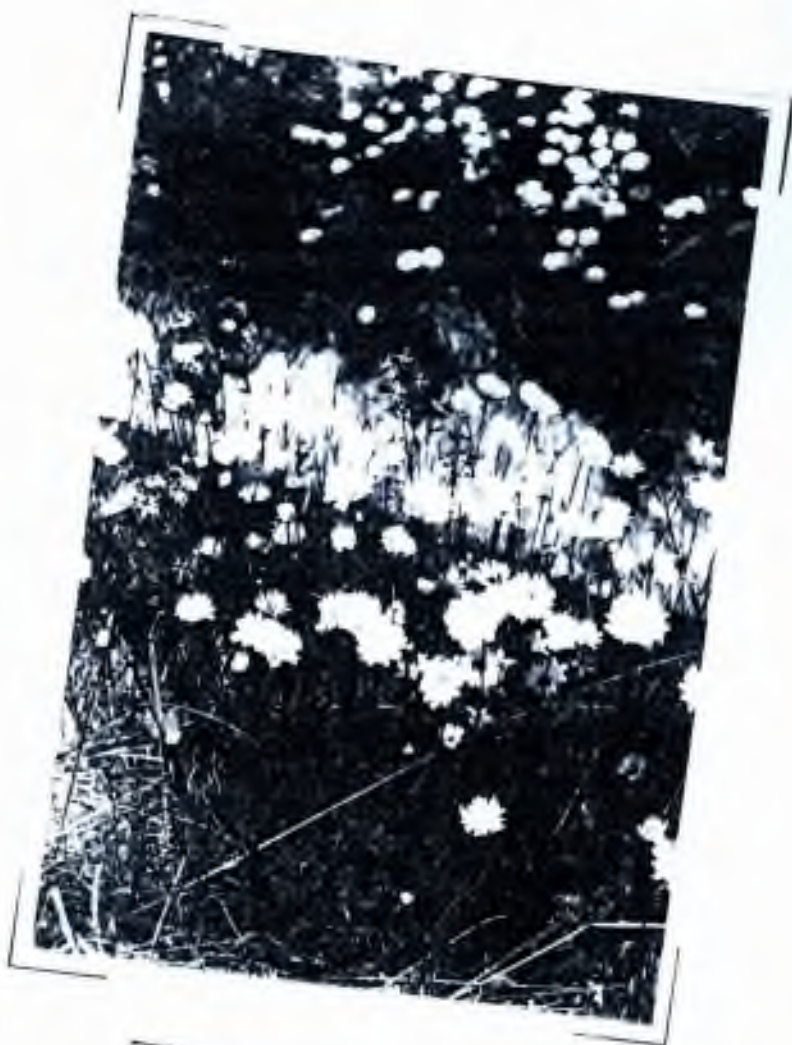
ve vzduchu, v samém srdci havraního světa. Setkal se s něčím tak podivným, co si jen havran může představit: s létajícím člověkem...

Teď, když mě spatří z výše, vyráží slabé krákání a já v jeho křiku poznávám nejistotu ducha, jehož vesmír byl otřesen. Není už a nikdy nebude jako jiní havrani...

MINUTU TICHÁ

Upálená tráva
Pomníky plechovek
Štěpované smrky
Lesní zátíší s tranzistorem
Řeka desinfikované splašky
Střepy štěstí
Benzínová vůně jehličí
Veletrhy aut
Garážování pod širákem
Palácové ozdravovny
Červánky cigaret
Zvěř běžící Velkou pardubickou
Člověk - pán přírody

S I N T

SLUNCE

Krájel jsem slunce na tenké plátky
malým tupým nožem
/jak bylo měkké a poddajné/
a podával je hostům k obědu
Tabule byla bohatá
Na sterý způsob připravené slunce
Mísy se brzy vyprazdňovaly
/všem ohromně chutnalo/
Jen starý přihrbený tulák
/nevím kdo ho sem vůbec pozval/
odsunul misku a tiše řekl
Schovám si kousek na zimu

Olakar Ballička AMAZONAS

Byl jsem tehdy četařem kaučukové plantáže na horním toku Amazonky. Tábor financoval jakýsi pan Hamilton. Boháč, žijící kdesi ve statisícovém městě, si nekladal menší podmínku, než že musíme vzít s sebou jeho syna.

Devatenáctiletý Willy se ukázal jako lenoch, povaleč, zhýčkaný synek, kterému práce ani kázeň nevoni.

Pozdě jsem rozpoznal, že tatík poslal chlapce s výpravou jako do nějaké školy v přírodě; poznal jsem to však citelně, protože byl zařazen do mé čety.

„Begel, Grott, Hollman, Hamilton – za mnou“ velel jsem.

„To nemyslíte vážně, pane Cliffordě! Já mám jít sbírat do pralesa kaučuk? S těmihle chlapy?“ zpěchoval se Willy.

„Jednou provždy, Hamiltone. Tito muži jsou správní chlapi a vy, ať chcete nebo ne, s nimi musíte žít, tábořit, stravovat se, pracovat. Jestli se vám to nelíbí, prosím, prales je dost veliký. Můžete jít.“

Četa pracovala společně, o výdělek se dělila rovným dílem. Samozřejmě, muži by mezi sebou nestrpěli uleváka.

Prvé dny Willy vzdoroval – můj otec sem, můj otec tam –, brzy však poznal, že výmluvy nepomohou.

Práce byla těžká. Děli jsme v tropickém vedru od rána do noci.

Zpočátku chlapec hodně zkusil, ale za tři týdny podával výkony jako kterýkoli dělník.

„Neztratím se ve světě, že“ řekl mi jednou v neděli. „Vy jste, Cliffordě, starý protiva, ale myslím, že vám rozumím.“

„Pojd', zajdeme vyprat prádlo,“ uštědřil jsem mu přátelský štulec.

Opustili jsme tábor a asi čtvrt hodiny cesty od ležení jsme se usadili na břehu, který byl obrostlý vysokými, štíhlými bambusy.

„Vykoupeme se,“ navrhl Willy.

„Moc se mi to nezdá, chlapče. Voda je sice čistá, ale dno má divnou barvu. Je podezřele rovné...“

Willy mne neposlouchal. S rozkoší shodil plátěnky a brouzдал se v měkké vodě.

„Daleko nechod'. Zůstaň raději...“

Pronikavý výkřik!

Leknutím mi vypadla dýmka z úst. Přestože Willy je jen několik kroků od břehu – v místě, kde ne-

ni ani čtyřicet centimetrů vody – zmizel do půli prsou!

Quick sand! Pohyblivý písek! – projelo mi hlavou. Setkal jsem se s touto jihoamerickou pastí již jednou, na pevnině, a stála mne koně. Žlutá země pohltila valacha, zatímco já se po čtyřech soukal do bezpečí.

„Nehýbej se, Willy! Stůj!“

Zoufale jsem se rozhlížel, jak chlapi pomoci. Přiblížit se – vyloučeno! Stihl by mne stejný osud. Hodit mu kus dřeva? Zapadlo by! Provaz? Nemám!

S pohyblivým pískem ve vodě jsem neměl zkušenosti.

Pojednou mne cosi napadlo. Odhodil jsem střevice a šplhal po hladkém pni bambusu. V polovici se se mnou pružný kmen počal ohýbat. Šplhám výše. Desetimetrový bambus se prohýbá do oblouku, ještě, ještě více... naklání se nad příšerné místo pohyblivého písku.

Teď jsem se ocitl nad Willym. Praskne bambus? Vydříž? Vybral jsem dostatečně pevný kmen? Snažím se být ledově klidný. Napínám svaly a spouštím nohy nad hladinu.

„Chyť se!“ volám.

Chlapec vězí v písku již po ramena. Těžka zvedá jednu ruku, chytá mne za kotníky, druhou... drží se pevně a já ručkuju pomalu zpět. Čím více se blížím ke středu bambusového kmene, tím kratší je páka a tím silnější odpor musejí překonávat naše těla.

Bambus se vyrovnává. S nás obou se řine pot. Sjíždíme s kmene a padáme na pevnou zem.

Převyprávěl Bohumil Jírek
Kresby Luděk Klička

T.
O.
P.

B
L
A
C
K
B
U
F
F
A
L
O
E
S

Dne 9. března 1975 byla na campu v Manětíně založena osada Black Buffaloes ve složení: Honák, Datel, Řešetlák, Fanny a Pupák.

Jako parta jsme tehdy existovali již rok, a proto jsme předpokládali, že si budeme v osadě vzájemně dobře rozumět. Plně se to podařilo vlastně až po přijetí nového člena Čičáka v září 1975 a hlavně po vyloučení Fannyho do ledna 1976. K úspěchům osady už patří vedle tohoto časopisu i kapela Cestáři, Trampský zákoník, vlastní písničky, zpěvníky a též kronika. Šerifem osady je od jejího založení až do nových voleb v dubnu 1978 /návrat Datla a Pupáka z vojny/ pard Honák. První výroční vandr osady se konal za třeskutého mrazu ve dnech 5.-7. března 1976. Nečekanými hosty byli parta z kladenské osady Oregon.

Prosíme kamarády, kterým se tato výroční stránka Totemu dostane do rukou, aby respektovali naši osadní hymnu.

1/Je málo těch, kteří se sejdou,
kteří si cestu do lesů najdou,
málo je jich - lidi jsou slepí,
vandrákům na paty směla se lepší...

2/Je tmavej večer, sedíme zticha,
oheň je přítel a s námi dýchá,
pak někdo hraje a někdo zpívá,
vandrákům na paty každěj jen plivá!

Oheň je v nás, a větve šumí,
Black Buffaloes - kdo porozumí?
Květiny spí, tráva je měkká,
Black Buffaloes - co na nás čeká?

3/Nevrlej trempíř skoro se lekne,
jak je tu hezky - když někdo řekne,
možná se zdáme tak trochu jiní,
a duši vandráka každěj jen špíní!

Oheň už zhas, větve dál šumí,
Black Buffaloes - kdo porozumí?
Květiny spí, tráva je měkká,
Black Buffaloes - co na nás čeká?
Black Buffaloes, co na nás čeká...

T.
O.
P.

B
L
A
C
K

B
U
F
F
A
L
O
E
S

Dne 9. března 1975 byla na campu v Manětíně založena osada Black Buffaloes ve složení: Honák, Řešetlák, Datel, Fanny a Pupák. Jako parta jsme tehdy existovali již rok, a proto jsme předpokládali, že si budeme v osadě vzájemně dobře rozumět. Během roku však vznikla na osadě řada nedorozumění, které se nakonec nepodařilo vyřešit jinak, než vyloučením Fannyho na konci ledna 76. Předběžně přijat je kamarád Čičako, o němž se ještě ukáže, jak doopravdy to s členstvím v osadě myslí. Nebyly však jen krize. K úspěchům osady patří vedle tohoto plátku i kapela Cestáři a vlastní písničky a zpěvníky. V lednu 1976 byl osadníky schválen náš Trampský Zákoník. Šerifem osady je do nových voleb v dubnu 1978 pard Honák. První výroční oheň osady se konal za třeskutého mrazu ve dnech 5.-7. března 1976. Nečekanými hosty byli parďi z kladenské osady Oregon. Žádáme kamarády, aby respektovali naši osadní hymnu.

Je málo těch, kteří se sejdou,
kteří si cestu do lesů najdou,
málo je jich - lidi jsou slepí,
vandrákům na paty směla se lepší...

Je tmavej večer, sedíme zticha,
oheň je přítel a s námi dýchá,
pak někdo hraje a někdo zpívá,
vandrákům na paty každěj jen plivá!

Rf: Oheň je v nás, a větve šumí,
Black Buffaloes - kdo porozumí?
Květiny spí, tráva je měkká,
Black Buffaloes - co na nás čeká?

Nevrlej trempíř skoro se lekne,
Jak je tu hezky - když někdo řekne.
Možná se zdáme tak trochu jiní,
a duši vandráka každěj jen špiní!

Rf: Oheň už zhas, větve dál šumí,
Black Buffaloes - kdo porozumí?
Květiny spí, tráva je měkká,
Black Buffaloes, co na nás čeká?
Black Buffaloes...
Co na nás čeká...

Ostré kijé-kijé protálo vzduch. Zdálo by se, že jestřábi pokřik vyděsil jen několik lesních ptáků a jinak zůstal bez povšimnutí.

Chlapec s dalekohledem stál na holém pahorku a naslouchal. Hned při prvním výkřiku poznal, že tam dole v bukovém lese ustrašená jestřábi máma volá o pomoc. K jejímu mláděti se blíží nepřítel. Zvíře - nebo... člověk?

Chlapec si přehodil dalekohled přes rameno a rozběhl se. Bílé tenisky se míhaly borůvkám, přeskakovaly větve. Ostružiní chňapalo po plátových kalhotách svými šlahouny. Zastavil se, zhluboka oddechoval, pak sáhl po dalekohledu. Na jednom buku uviděl tmavou skvrnu házda a pod ní... člověk. O něco starší chlapec v zelené košili s domovenkou na rukávě. S obtíží lezl dolů, v jedné ruce zpola odrostlé jestřábi mládě, spoutané provazem. Pytlák odvracel obličej, bál se ostrého klovce mláděte - nevěděl, že nebezpečné jsou jestřábovy drapy.

V zorném poli dalekohledu se objevila jestřábi matka. Tvrdými pery udeřila únosce do obličeje. Mládě se vzchopilo a zatalo únosci do paže všech svých osm drápů. Chlapec s dalekohledem uviděl, jak se trhá košile... Pručkým úderem volné paže se únosce zbavil svého živého balíku. Bezmocné mládě padalo dolů. Odráželo se od větvi a pak se na okamžik zastavilo na ostrém pahýlu. Ozval se bolestný výkřik a poraněné ptáčí tělo dopadlo na zem.

Chlapec s dalekohledem se rozběhl k místu tragédie. Jestřábek ležel v loňském listí, stojáky nataženy v posmrtné křeči, žlutá světla byla jako ze skla. Chlapec pohodil dalekohled na zem, přeřizl nožem ptákova pouta. Pod levým křídlem zela hluboká rána, peří se barvilo rudou krví.

Únosce slezl se stromu a pomalu se loudal blíž. Držel si ruku a tvář měl stazenu borectví.

"Potvora jedna," řekl. "Dobře mu tak, mohl se mít dobře!"

"Hm. Co bys s ním dělal? To sis ho chtěl vycvičit?"

Nastalo ticho. Chlapec klečel v listí a nožem vyrýval hrob. Neúspěšný pytlák stál nad ním, ve tváři úsměšek. Mezi oběma chlapci leželo chladnoucí tělo mladého jestřába.

"Tak já zase půjdu. A nech to tu ležet - zbytečně si tupíš nůž. Ahoj!"

Chlapec nepřestal rýt do země. Nezvedl oči. Nepodíval se za únoscem ani tehdy, když zmizel v houští... Proč taky?

V korunách ještě naříkala matka jestřábice.

W e s s S t e w a r t

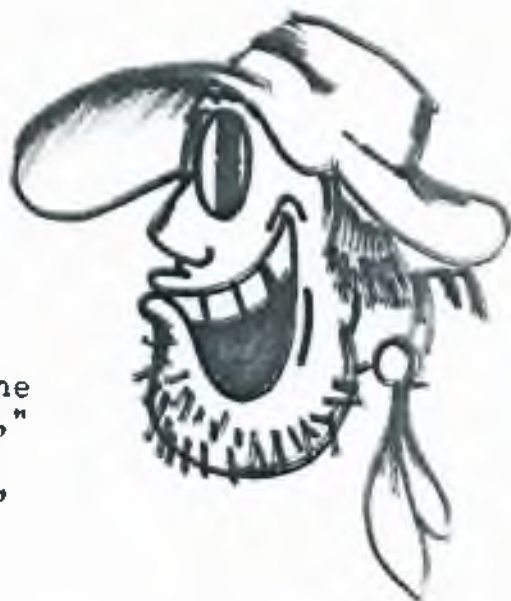

Probudí se dobrý tramp Johnny a shledá, že má svůj kus husy sežrán na kost. Zavzdychá.

"Co brečíš, Johnny?"

"Ale vzpomněl jsem si na slova své mámy. Ta mi říkala, že se mi jednou tak špatně povede, že budu po prasatech kosti vobírat!"

"Jo, jo, to jsou teď zlé časy," povzdechne si tramp v hostinci. "Ba jo, jsou, jsou," na to hostinský. "A přijdou ještě horší věci!" "Jak to? Vy něco víte?" "Ani ne, ale nemám na útratu..."

Jedna tramská osada se setkala ve vlaku s poněkud silnou paní. Hubenej Tony z ní nemohl spustit oči. Všimla si toho a povídá: "Co koukáš - tos neviděl nikdy dámu?" "Viděl," vykoktal Tony, "ale nikdy tolik najednou..."

"Ty tvý kanady jsou móc dobrý do vody!" "Jó?" "Ale hodit."

Početně silná osada se nepohodla s osadou malou. Šerif silné osady poslal svému protějšku veliký pytel hrachu a přiložil dopis: "Spočítej si, kolik nás je!" Druhý šerif nemeškal, poslal náfukovi docela malý pytlíček s pepřem a přiložil dopis: "Nás není tolik - ale čuchá si!"

„Revma mám, sklerózu mám a to si ještě každou chvíli nějaký blbec vzpomene, že bych mu mohl splnit tři přání.“

Z palubního rozhlasu v letadle se ozval hlas: "Dámy a pánové! To, co vidíte vpravo, je ulomené křídlo našeho letadla. Po obou stranách můžete vidět hořící motory. A to, co vidíte pod sebou, nejsou obláčky, ale padáky posádky, která se tímto s vámi loučí!"

"Že sis vzal s sebou do tyhle divočiny ženu a děti, to chápu! Ale dědečka jsi mohl nechat doma." "Nekecej, toho budem taky potřebovat."

"A k čemu?"

"Založíme s ním hřbitov."

"Šerife," ptá se jeden nováček na osadě, dychtivý po poznání zálesáckých vědomostí, "kdy je nejlepší doba k trhání ovoce?" "Když je pes uvázaný," odpoví šerif.

"Co bych vám měl dát, kdybych vás chtěl políbit?" "Chloroform!"

Oprašte kytáre, kamarádi,

pečlivě je zbraňte prachu a pavučin, zvolna napínajte struny a palcem pravé ruky jemně doladíte na lahodný tón, luby lehce přeleštíte odvarom vašich bobulí a voskem lesních učel, desky pak n kok, deštěm a ohněm rozprašané jen lehce prsty pohladíte a tiše přitom říkejte:

**vstávej kytáre,
vítaj z dlouhého spánku,**

pohled - smrkové větve mají hračkové špičky
a z lesů na obzoru se kouří...

(MISL KRYSLA)

Slunce se opíralo do červených skal, nad prérií třeštil bílý letní žár. Pod stinnými stromy na břehu říčky se chladilo sedm Indiánů. Mlčeli, nebylo o čem hovořit. Jen hlupák plýtvá vodou, když je jí málo, jen hlupák rozhazuje slova, když už všechno bylo řečeno. Slunce žhnulo a všude kolem dokola bylo ticho. Jen voda si pobroukávala, jen šeptající moře trav vydávalo ze zelených tůní píseň cvrčků a kobylek. Vtom se polekaně zvedl nejstarší Indián a zahleděl se upřeně k divoké slunečnici. "Běda, třikrát běda," zašeptal vzrušeně a zakryl si rukou oči. Ostatní muži mlčeli, nerušili starce. Nesluší se dotírat otázkami na moudrého starého muže. Mlčeli a čekali. Za chvíli stařešina znovu vzhledl a ukázal rukou na slunečnici: "Naši otcové za dávných časů věřili, že jednou přijde bílý muž. Přeploví se přes velkou vodu a vyžene naše kmeny z lovišť. A přiveze si na velké kánoji podivnou bzučící mouchu. Ta moucha je stejně pracovitá a zákeřná jako bílý muž. Sbírá na květech sladkou šťávu a má žihadlo ostré jako ohnivá střela bílého muže. Až se ten nevídaný hmyz u nás objeví, přijde bílý muž hned za ním." A stařec ukázal na žlutou slunečnici. Seděla na ní včela žlutá od pelu. Tu se zvedla a s bzukotem proletěla kolem sedmi Indiánů. Ta včela ohlásila příchod bílých lidí.

/Indiánská lidová pohádka s názvem Včela ze sbírky Vladimíra Stuchla Prérií pádí kůň./

byl nakonec zabit v rezervaci rukou svého soukmenovce, je nepodstatné, že všechny vzpoury byly nakonec krvavě potlačeny a ještě r. 1890 se obnovená 7. kavalerie mstila v krutém masakru u Wounded Knee na nevinných rudoších. Odkaz Little Big Hornu žije v hrdých indiánských srdcích dodnes a Sedící Býk, ač již 86 let mrtvý, stále ještě mluví. Hovoří ústy dnešních vůdců indiánského hnutí k slabým a téměř bezmocným Indiánům - Dětem Slunce, kterým jediným Amerika patří a kteří bojují dodnes o svá práva s obdivuhodnou statečností.

Věřme, že jejich boj nebude marný a že vydrží bojovat snad ještě desítky let, dokud nezachrání alespoň svůj vlastní život a své právo na svébytnost, které je jim dodnes, stejně jako před sto lety, upíráno. Druhý Velký Bílý Otec musí přijít a splatit křivdu, které se dopustili lidé jeho pleti, smýt alespoň částečně hanbu bledých tváří, podat ruku rudému muži a již nikdy neustoupit od daného slova. Bohužel ještě pořád jsou i ti, kteří dokazují, že se vlastně nic nestalo.

Je neuvěřitelné, kolik moudrosti a pravdy bylo ve slovech tohoto starce, kolik jí bylo v indiánském bájesloví; je obdivuhodné, jak tyto děti přírody předvídaly svůj osud a s jakou silou se mu dokázaly bránit, i když předvídaly jeho neodvratnost.

Věděli, že neudrží loviště svých praotců, ale přesto se dali do boje o každou píď prerie i hor, o každý sáh Manitouovy země. Dlouhé Bílé nože byly však mocné a děti Velkého Ducha nerovný boj prohrávaly. Avšak čím více indiánské srdce krvácelo, tím houževnatější byla jeho obrana.

V době nejhorší, ve 2. polovině 19. století, se spojilo pod vedením nejmoudřejších náčelníků mnoho silných kmenů. Mezi nimi i Dakota-Siouxové pod vůlí velkého kouzelníka a náčelníka Sedícího Býka.

Vzpouza nebyla gigantických rozměrů a 25.6.1876 došlo k rozhodujícímu střetnutí u Little Big Hornu v Montaně, bitvě opředené mnoha záhadami, o které se ví s určitostí jenom to, že zde díky taktické chybě generála Custer a zahynula celá 7. kavalerie.

Je nepodstatné, že Sitting Bull

Je nepodstatné, že Sitting Bull

W a b i R y v o l a
B A R E V N Ý S T Í N Y

Než podzim přes štíty hor
přinese sníh a barevný stíny,
než přijde říjnověj splín,
pomalej déšť a začátek zimy,
projdí se naposled strání,
kde voněl čas,
dej sbohem letnímu vlání,
než přijde zas...

Ještě než přijde ten den,
kdy Slunce spí v krvavý lání,
musíš jet naposled ven,
abys byl blíž podzimní bázni,
promluv si na chvíli s ptáky,
co letí pryč,
aby ti přinesli s jarem
od léta klíč...

Často, když jsem z příkazu otce v sobotu v ulicích nahlížel do popelnic a odpadkových košů, sháněje něco lepšího k nedělnímu obědu, záviděl jsem hochům z naší čtvrti, kteří oblečení jako praví mužové přírody vyjížděli za město pro nedělní dobrodružství. V neděli pak, když jsem procházel stanice tramvaje, hledaje otci kouření, myslel jsem na tyto hochy, jak kolem ohýnku vuřty do černa opékají a pak do strun kytary sáhnou, aby tklivá melodie žalovala světu. Jak jsem toužil být mezi nimi a připojit svůj mutující hlas ke sboru ostatních!

Jednou (když se mi podařil obzvláště dobrý lov, otcova tabatěrka se naplnila k prasknutí vonným tabákem z vajglů a na nedělní stůl jsem zajistil skoro čerstvou rybu) jsem se odvážil otce poprosit, zda bych také já nemohl užít slasti přírodního života. Otec chvíli přemýšlel, a pak svolil. Políbil jsem tatínkovi ruku, jak je v naší šlechtické rodině zvykem, a běžel svou radost zaznamenat do deníčku, který si píšu již rok kusem vápence na stěnu domu.

Pak přišly přípravy. Neměl jsem do přírody z výbavy trampů nic, ale do soboty jsem se mohl směle se všemi měřit. Nechci se chlubit, ale nikdo neví lépe než já, jaké poklady skrývají smetiště, zákoutí, altány a pootevřené byty v naší čtvrti. A tak jsem měl celtu sešitou z kapesníků, starý hrnec místo kotlíku, zelené pumpky, rybářské gumové boty a velikou nůši, do které se mi vše pohodlně vešlo.

Na nádraží jsem byl nemile překvapen, že se za lístek musí platit, a dožadoval se tedy alespoň zálesácké slevy. Pokladník se však podíval na mou nůši a řekl: "Mne neošálíš. Vracíš se z trhu, družstevníku!"

Odebral jsem se do vagónu bez placení. Avšak jen těžko jsem se do vlaku pěchoval. Popruhy se napínaly a nůše šla ztuha. Přesto jsem si ale našel volné místočko blízko toalety. Pohodlně jsem rozložil zavazadla a začal pročítat Ferdu Mravence, abych poznal trochu život v přírodě. Tak jsem se do příhod tohoto hmyzu začel, že jsem přejel cíl všech trampů - Luka pod Medníkem. Záchranná brzda však vše napravila. Využil jsem nastalého zmatku a vystoupil opačným směrem, přímo před protijedoucí expres, který nárazem do mé nůše vykolejil. Byl jsem hrdý na svou tornu i usárnu vlastní výroby, ve které jsem zachoval prvky českého folklóru.

Vydal jsem se z nádraží k lesu. Na jeho okraji stál muž v zeleném klobouku a střílel. "Zmiz, pobudo, z mého revíru!" křičel na mne, "Nevíš, že je zde zakázáno sbírat klestí?" "Nepoznáš trampa, pytláku?" obořil jsem se na něj. Muž na mě beze slova namířil dvojku. Schoval jsem se za nůši a zvolal pevným hlasem, použiv starého triku: "Dej si velký pozor, člověče, abych na tebe nezavolal svého otce, hajného v tomto polesí. Ten má pušku ještě větší než ty! Krom toho má psa, který tě rádně prožene, dám-li mu povel!" Muž však zmáčkl kohoutky a křičel: "Takovou drzost jsem ještě neslyšel! Nepamatuju se na to, že bych měl tak tupého synka, a silně pochybuji, že tě bude poslouchat naše dogo!" Popadl jsem nůši a letěl elegantní chůzí trampa do údolí. Bohužel ne správnou trasou. Z močálu mě vytáhli k večeru přátelé z osady Nová Aljaška. Jejich údiv neznal mezí. "Jsi první, který se z močálu zachránil..." šeptali s úctou. Zezadu sice kdosi mumlal, že takovému blbci, kterej přehlídne trojitý ostnatý drát a světelná znamení s houkačkou, nepřísluší obdiv, ale šerif mluvku okřikl, prohlásiv, že osada byla vždy proslulá dobrotou a slovanskou pohostinností.

Zasedli jsme k ohni. Táborák vztáhl své paže k nebesům, šerif ke své družce a krajem se nesly veselé i smutné písně. Nato šerif vstal a zahájil tramské soutěžení. Skákalo se přes oheň - a vyhrál jsem. Nikdo se nestrefil doprostřed ohniště lépe, než já. A nevěřili byste, jak rychle se na chodidlech utvoří popáleniny třetího stupně. Ale nevádí. Alespoň už mám tramskou přezdívku - Joe Azbest. Sotva mi šerif přiložil léčivé byliny na nohy, byla tady další zajímavá hra - Osekávání nováčka nožem. Ruka trampů byla jistá, ale přesto jsem tolik bodných ran ještě nikdy neměl. V okamžiku, kdy mě šerif doléčoval odvarem z bukvic, rozvíjela se poslední soutěž - Běh do Prahy a zpět. Startoval jsem jako první. Trochu mě sice zarazilo, že za mnou nikdo neklusal, ale rozhodl jsem se, že vydržím.

Do osady jsem se vrátil časně zrána. Všichni už kupodivu spali. Usedl jsem tedy k ohni, přiložil borovici a ustlal si v nůši.

Po čase mne probudil křik, dusot nohou a zvuk hasičského vozu. Les v rozloze asi 12 ha vesele plápolal. Hasiči marně plýtvali vodou, marně volali zaklínadlo - Zalekní se, ohničku, máme dlouhou hadičku! - nic nepomáhalo. Vstal jsem a pravil důrazně: "Jděte teď všichni stranou!" Poslechli mě. Uchopil jsem nůši a začal utloukat oheň. Nůše svým širokým dnem poskakovala po plamenech a hravě dusila požár. Asi za dvě minuty bylo po všem. Osada se shromáždila kolem mě a šerif mi podal ruku. A já cítil, že mne, zelenáče, trampové přijali mezi sebe.

MILOSLAV KOHOUT JEZ

Bylo už k večeru v době, kdy se větve pomalu chumhlají do sebe, aby se zahřály, žlutěj lívanec slunce se potácel po jehlách lesa a čekal každou chvíli, že spadne; voda, která se za celý den vylítala s větrem a rybama, si teď utahaná a zpotená večerní párou líně ukládala kameny pod svý lokny.

Od Jizery táhlo a zrovna si pro sebe říkám, že by to jako dneska mohlo stačit, šlus a jde se na kutě, když ho vidím, jak se vyloup mezi vrbičkama jako zralej vořech, co jsou tu s nima posypaný stráně. Kachními krůčky usekával tu čáru, co nás dělila. Přes to černý světlo bylo vidět, jak se mu na ranci na zádech natřásá nějaký ten křížek, kalhoty i bunda měly svou kariéru taky dávno za sebou a bělavá brada, rozčepejřená jak prasečí štětiny, to všechno podtrhávala prožitejma létama.

Mrsknul okem po mým nádobičku, navěšeným na tý torné, co jsem si jí spíchnul horkou jehlou z plachty a který už taky sešlostí praskalo ve švech, volíznul mě pohledem pákné dokola a pak si mlčky sednul.

Vytáh z kapsy kus zmačkanýho papíru, kterej začal tvarovat, až z toho vylezla krabička partyzánek s přelámanejma nohama, vyschlejš jak starý řečiště, trochu je dal špalkama prstů do fazony a nechal trčet ruku v luftě, akorát mně před nosem, abych si jako vzal. Šmátrám po kapsách, abych mu to cigáro na revanš zase odpálil, ale sirky ne a ne najít. Měl jsem sice takovej blběj zapalovač, ale nechtěl jsem se před ním shodit tou technikou. Chvilku teda čekal, ale když viděl, že jsem s tím ohněm plonkovej, vytáh z promaštěný bundy fungl nověj rakušák, roztrh to houstnoucí šero žlutavým ostrím a ve tváři mu to zacukalo. Chtěl se možná usmát, ale vzápětí si to rozmyslel, ztuhnul, já taky, oba jsme přežvykovali v zubech kouř a svoje starosti, spojený tou mrnavou mašličkou společný cigarety.

U tý říční strouhy, co jsme seděli a koukali na kameny, voda tiše bublala a pěníla, ale už docela málo, v polospánku jako vyčichlý pivo, a plávaly po ní chuchvalce takový šedo-zelený pěny, kterou jsem tu ještě neviděl.

A ta pěna se zachycovala na stvolech rákosí, lepila se na břeh, houstla otřesama jako v máselnici a uprostřed tý hromady ležela taková malá rybička leklá a ztuhlá do stříbrnýho oblouku smrti. Jak by taky ne, bylo to na ni najednou moc, ještě si nezvykla, a teď už nebylo na co. Svět se kutálí za svým cílem, když se kácí les, lítají třeba i rybky. A my se na ni koukali, najednou se ten měsíc zatřepetal bažantím škubáním, když mu broky přišijou na krk konečnou, z lesa zahoukal výr umíráček nebo se nám to jen zdálo a kolem najednou bylo taky tak šedo-zeleně. Večer zasek kotvu do žabince a vodních par, sklepal pot na trávu kolem a dřepnul si zrovna vedle nás. Byl taky přešlej mrazem, studenej a kalnej jak zlý oko, začal nám jezdit ledovou prackou po zádech a mýho partáka posadil znovu do sedla.

Těžce vstal, mezi zuby mu vystříkl vzdech, možná jen namahavý zasyčení - to víte, věčně nám dvacet nebude, poplácal mě lehce po ramenou, jeho tichý "ahoj" se mi uvelebilo v uších a rozkolíbaným kachním parádemaršem vyšival do pášinky, co vedla kolem řeky, svou parafu. Šoural se vysokou trávou, která už studila nočním pláčem, hlavu sklonil jak ty pampelišky před spaním a soumrak na něj spustil maskovací síť, motal se v ní a trtil, až mi zmizel u skorkovskýho jezu.

Les nás obkličoval, obrovská tlama tmy rozevřela jícen a spolykala nás i s hvězdným prachem, kterej se nám v slunečním kuželu ještě včera sypal do rozpálených tváří, bylo to takový falešný léto, kterému jsem v sobotu nalít a nechal doma zimák, jako bych se už mockrát v tenhle čas nepoučil a nezapřísáhl se, že až do "Devátýho" budu jezdit v plný zimní. Dnes to byla škaredá dubnová neděle a macešky v mžiku zmizely v mokrým sněhu. Daleko mezi stromy se zavěšovaly bludičky chaloupek a mráz, kterej se zřejmě ještě pozved na marách, už dávno prozábil naše svetríčky.

Pod nohama se nám vysmíval potek a mezi bochníkama mechu se šklebily černý tůně. Dva kroky a hopla - zasněženěj břeh mae zradil a zpěněná ledová voda se mí zahryzla do nohou. Vydrápal jsem se ke stromu, stál jsem tam jak malomocnej, ale pak jsem si na něco vzpomněl a dal se do smíchu. Podle Malýho vozu jsem určil Drahlovickou hospodu. Teď tam musím dorazit dřív, než mí kosti v plátáčích odumřou. Aspoň bude vnoučatům co vyprávět, jak jsme tenkrát brodili toky s červenějma nohama. Mám takovou fotku pubertálních nohou v Malši a taky ve Střele. Tenkrát mi právě prokázala rada služebně starších Hejkalů laskavost přijetím za osadníka - tak jsem si to musel odsloužit a baletit po kamenech na dně řeky pro mlíko k dojnici pana mlynáře. Kteréhosi jara při invazi na Starou řeku spláchla za to voda Vyčítala a z celého nákladu mu zbyl jen chleba nabobtnalej jak pučejeř v sedmimílový botě.

Jeden brod si ale udržuje svoji tradici dodnes. Když povolí ledy, řeka vygruntuje břehy a rozvěsí po olšínách ukradený pramice a psí boudy na důkaz svý vlády, kterou si je dnes jista právě už jen naše stará horní Berounka, kodrcáme si to právě na stopnutým hnojníku. Musím tam bejt první, a tak už v ranní sychravíně mávám do mlhovek dálkařů. Nesmím se připravit o ten velkej pocit, kdy od Kozodoj zamírím k bílému hřbitovu první, zatímco jsou kamarádi ještě někde na štrece. Stahujou se sem na camp Baskerwill vždycky na devátýho května. Je to tradice už osm let. Vykračuju tím směrem, v nohách třasavku ze stojedenáctky a v očích obzor se skálama nad pustou řekou. Zatoulaný husy připomenou v příkrý stráni ještě českou vesnici a pak proníkám krok za krokem do říše snů - pomalu, abych to setkání neodbyl.

Řeka (ukázala se dole v rokli), vzpomínky, panorama a ticho, na který čekám a ke kterému se vracím. Všechno je tu tak obrovský a řeka ubíhá, čas se tu zastavil už před osmi lety. Jestli tady někdy dokážu stát klidnej, tak to bude naposled. Pamatuju si tyhle balvany - tady zouvám boty, všechno na záda a klacek do ruky, krok za krokem, voda zrychluje a tříští se mí o kolena - dívej se na břeh, voda letí, točí hlavou a bere nohy - krok, dva, stojím tu sám uprostřed jeviště a publikum nedýchá, uprostřed řeky, která mě zkouší, jestli ještě umím svoji roli, voda mi sahá po pás, hučí ledová a kalná, krivě šlápnout, tak se vezeš.

Břeh - dejchám jak štvanec, kotníky pálí a nohy maj zas tu barvičku syrovýho masa a trenýrky zebou na těle, protože jsem si je nechal, kdyby mě voda vzala, abych byl pohřbeněj jako křesťan. Zuby mi drkotají ve vítězoslavným úsměvu, teď bych moh skály lámat!

Drahlovická hospoda je dnes vysvobození. Vitr mě cestou dokonale prošacoval a kalhoty zmrzly. Nacpal jsem se ke kamnům, abych roztál, vysvlík se, a šéf za pípou rozpačité sledoval máj partyzánský počínání. Když za chvíli dorazili kluci, který blizzard přece jen tak nepopoháněl, našli mě už docela v gala.

WABIHO VIZE: EVARALU SEBESKAWA

To byl konec.

Tentokrát to věděl zcela bezpečně. Smutně pokyvoval hlavou u otevřeného okna, za kterým běsnilo jaro. Jemu - jemu už nastala zima.

Ta bílá obálka na stole znamená definitivní prohru.

Zkusil už všechno. Zapřísahal, sliboval, prosil, dokonce i plakal. Marně. Jeho snaha byla tak průhledná, tak živočišná, že nemohl nikoho oklamat. Každý z jeho kamarádů to věděl - jenom on, zaslepený, dál bojoval ztracený boj. Nakonec ale i on prohlédl. Ze setrvačnosti, aby měl klid, že udělal vše, co se dalo, pokračoval však dál v té vysilující práci - vysvětlit svým starým kamarádům, že to neudělal úmyslně, že ten vajgl, který k hrůze a zděšení všech přítomných hodil na potlach do slavnostního ohně, přece nemůže být příčinou jeho exkomunikace. Marně. Zbytečně.

A tak se mu snad i ulevilo, teď, kdy v bílé obálce ležící na stole je sice pozvání na potlach, ale s poznámkou - jen pro pravé trampy - a s vykřičníkem. Teď měl jistotu.

Seděl v hlubokém křesle, kouřil, naslouchal zpěvu ptáků a věděl, že za několik hodin bude mrtev. Dokonce se jemně melancholicky usmál, to jak mu hlavou proběhly všechny campy, ohně, cesty, kamarádi a pevné chaty. Ach ano - život je jeden z nejtěžších... Smutně se pouamál a zakýval znovu hlavou.

Dokouřil.

Přitáhl si křeslo ke stolu a napsal krátký dopis. O smrti se v něm nic neříkalo, ale věděl, co je třeba. Kamarádi musí vědět, proč se to stalo. Jeho trampská čest musí být očištěna.

Konečně vstal, udělal pár rychlých kroků k velké skříni v pozadí pokoje a otevřel ji. Naposledy ve svém životě si zálibně prohlížel trpytivou a lesknoucí se, mistrně mimikry a plackami pošítou trampskou uniformu. Pohládl jemně zářící odznak a odfoukl pomyslné smítko. A pak s nostalgickým pohledem bral jednu součástku toho drahého obleku za druhou a odíval se před velikým zrcadlem, aby ještě jednou potěšil své srdce pohledem na svůj mužný, leč decentně seriosní zjev.

Ještě se rozhlédl po pokoji, vzal dopis, otevřel dveře a vyšel na svůj poslední trail. Jeho kanady jemně povrzávaly.

Na ulici zavolal taxi a na tázavý pohled řidiče řekl jediné slovo: P O Ž Á R . Vyslovil to jasně, pečlivě artikuluje každou hlásku. Vůz se dal do pohybu.

Již z dálky byla vidět rudá záře obrovského požáru, permanentně udržovaného na jižním konci města. Zastavili u brány. Zaplatil obvyklé vstupné, a jak vrátí vzdávali čest jeho uniformě trampského generála, na tváři mu opět zahrál ten polosmutný, polonostalgický úsměv. Pak se ale napřímil, vztyčil hlavu a pevným krokem zamířil vstříc svému osudu.

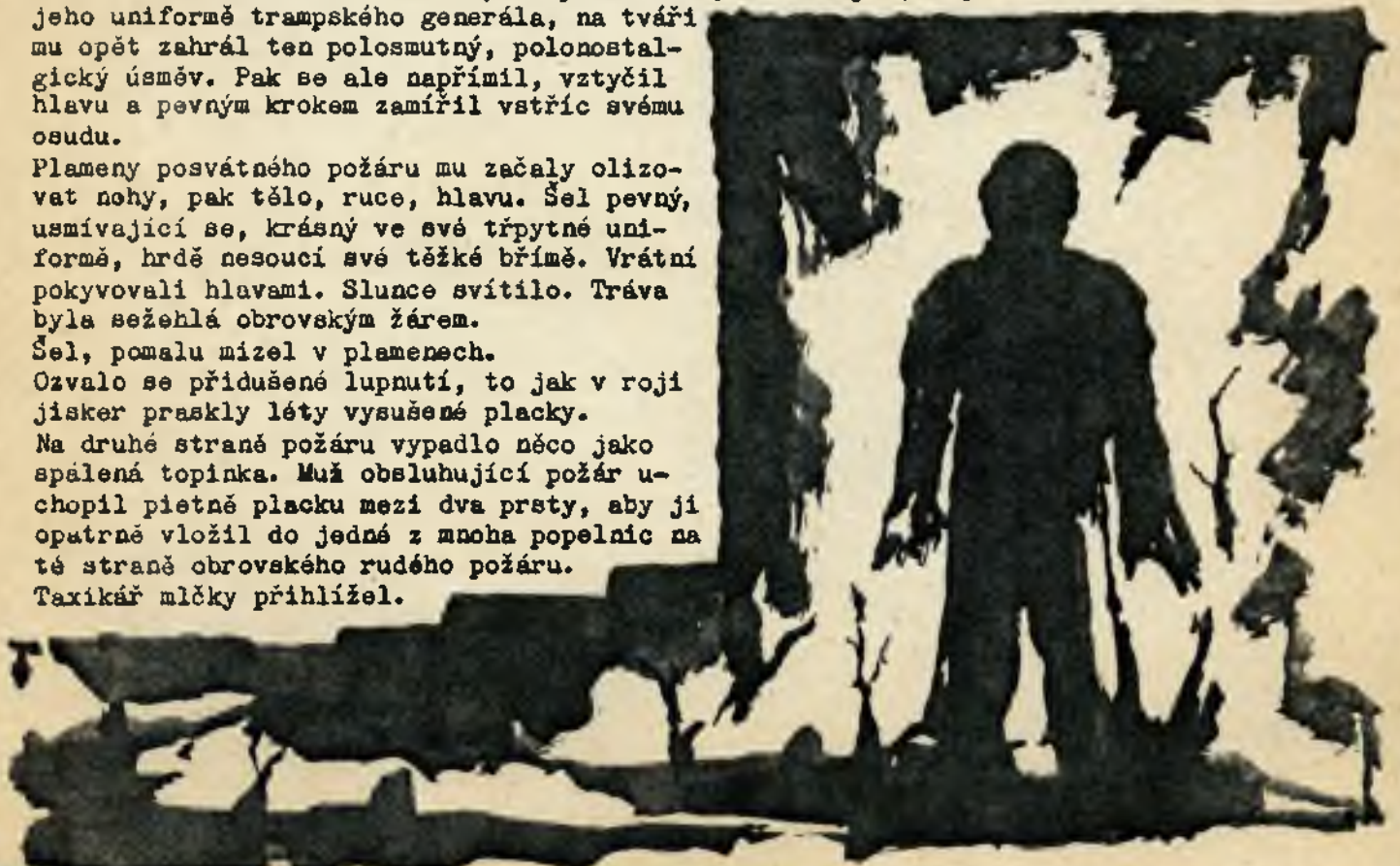
Plameny posvátného požáru mu začaly olizovat nohy, pak tělo, ruce, hlavu. Šel pevný, usmívající se, krásný ve své trpytné uniformě, hrdě nesoucí své těžké břímě. Vrátní pokyvovali hlavami. Slunce svítilo. Tráva byla sežehlá obrovským žárem.

Šel, pomalu mizel v plamenech.

Ozvalo se přidušené lupnutí, to jak v roji jisker praskly léty vysušené placky.

Na druhé straně požáru vypadlo něco jako spálená topinka. Muž obsluhující požár uchopil pietně placku mezi dva prsty, aby ji opatrně vložil do jedné z mnoha popelnic na té straně obrovského rudého požáru.

Taxikář mlčky přihlížel.

VETERÁN

Tenkrát to byl pořádný cirkus. Vítr se přihnál bůhví odkud, zatah celou oblohu plachtou kalnou, jak vltavská voda, která se snesla až nad střechy, napíchla a omotala se okolo věžiček a výstupků, zhasla všechny barvy, kterými léto tak hazardovalo a obklopila vilky jako hluboký neštěstí. Vítr pokryl pivo prašným škraloupem a rázem vyklidil tu útulnou zahradní hospodu, kde se denně scházejí fotři na to svoje pivo, kus řeči a licitovanéj mariáš. Zato ve výčepu bylo rázem plno.

Sesedli jsme se do kroužku a bylo nám jakoby dobře, že dneska nejedem a zůstanem v Praze, i když každé za rohem v nitru litoval, protože zažit takovouhle divočárnu někde venku v lese, k večeru kdy padaj větve, soumrak a silný slova, to má vždycky něco do sebe. Člověk v tom povětří se sebe shodí všechny ty denní starosti spolu s rancem, rozvalí se po Jehličnatým koberci a kouká někam do nebe. Lístí, co tak šumí a šelestí, ho ukolíbá do toho nejkrásnějšího spánku, na kterej má člověk vzpomínky někde na dně, ještě z doby, kdy ho uspávala máma. Příští sobotu nás ale vyplivnul autobus uprostřed lesa. Jeho rachot ještě dozníval po údolí, ale my si to už metelili po zaječích chodničkách, který šperkujou les krajkou poutníků, a po kterých nemůžeš jít s křikem a halasem, ale opatrně po špičkách, jak se na domáciho pána sluší.

Netrvalo to dlouho a dorazili jsme na kemp. Byl v pořádku, jen pár větví nám tu vítr nechal na památku a na zatopení. Bílá lebka, kterou kdysi jelen pohodil do křovin, když už dál nemohl klopýtat životem, svítila vybělená sluncem a povětřím ze stromu, kam ji jednou jeden pověsil, aby chránila kemp od všeho zlého a nedělních turistů. Všechno bylo v pořádku. Vydali jsme se nahoru průsekem k seníku, kterej tam byl na kopci vklíněnej mezi tři duby a poskytoval přístřeší nám i zajícům a vysoké, co tam v zimě pořádala sedánky. Ještě pár kroků a už byl vidět. Stál na svém místě jako dřív, jen si trochu přičapnul v kolenou, nachýlil se ke straně a opřel si čelo sroubené z břízek, kterým ho kdysi vyzdobil architekt těchto všech seníků, co stávaj po brdskéjch lesích.

Stáli jsme, nikdo ani nedejchal. Stáli a koukali na toho svého veterána. Mlel chudák z posledního. Marně si rozdíral čelo o stromy, pod kterýma kapala na hromádku jedna tříska za druhou, marně si přiklekal na provaleněj bok. Seno z něj řinulo pomalým proudem a rozlévalo se kolem v šedavý záplavě; slábnul a klesal, protože nemoh už udržet tu strašnou nadílku, co dostal na ty starý záda. Držel se s vypětím posledních trámů, jak se drží babička na na smrtelný posteli a čeká ještě na vnuka - ještě toho chce vidět, a pak už stačí jen farář a svíčka. Pootevřenejma dvířkama koukal na nás a ten strom, co ho tak zaskočil, co na něj pad v tom povětří před tejdnem, mu pomalu prolamoval hřbet. Ležel napříč přes střechu, ze který vyčnívaly akorát žebra trámů, trčel šikmo k nebi sepjatejma větvema, co je nikdo nevyslyšel. Šli jsme blíž, mlčenlivější než ty šutry kolem. Tak tohle měl bejt náš krchov, naše poslední štreka. Tady by nás možná noc před tejdnem přikryla tou těžkou dubovou peřinou, pod kterou bychom si vyleželi ten svůj poslední důlek ve stydnoucím seně.

Lezeme opatrně po žebříku na půdu. Ještě naposled se podívat na bejvalej kavalec. V šeru rozbitý střechy se nanás cenila dračí tlama třísek z rozbitýho stropu a jeho rozdrčenějch trámů, která stovkama jehel silnějch jako prst nebo dva a ztvrdlejš časem do železa prošívala seno i naše vyležely a slehlý obrysy, který tam zůstaly z minulejš neděli.

POGONIB

Mrazivým vzduchem se neslo duté bušení kopyt do zmrzlé země, odfrkávání koní a tlumený hovor. Jezdci se choulili hlouběji a hlouběji do pláště. Celá jízdní setnina, určená k pronásledování Čejenů, čekala na povel generála. Konečně vyjeli. Ranní chlad povolil a nad řekou se objevil modrý opar. Indiáni nechali za sebou stopy, které jezdci mohli lehce sledovat i při jízdě na koni. Plán před nimi byla ale pustá a němá. V dále se v jasném slunci rýsovala vzdálené pohoří Velkého Rohu.

Kapitán Pierce byl zkušený muž a nechtěl se za Indiány pouštět daleko. Znal pláně i hory, jejichž výběžky a příkré rokle se rýsovaly stále zřetelněji.

Nastala první noc. Vojáci se utábořili už v prvních stržích rozlehlého pohoří. Celou noc plály vysoké ohně. Ráno bylo chladnější a vzduch se zařezával do plic. Indiánská stopa zanechávala přímou brázdou hlubokým sněhem do hor. K večeru se objevil před jezdci velký tmavý předmět.

„Mrtvála koně, není tu ani půl dne.“ Kapitán byl spokojen.

Jezdci pobídli koně k většímu spěchu. Z nozder zvířat se valila pára a na tělech se objevily i přes mráz potučky potu. Stopa směřovala skalnatým údolím, jehož stěny byly zasypány vysokou vrstvou sněhu.

Druhá noc byla jasná, mrazivá. Neodpočinuli si a zrána se konečně před nimi zlomil vrcholek pohoří. Vojáci spatřili v údolí, několik mil před sebou, černé body Indiánů.

Pobídli koně. Sestupovali jeden za druhým úzkou průrvou dolů. Šikmá stěna náhle přešla v dlouhou rovnou tabuli, na jejímž konci se zvedaly vrcholky skal. Indiáni míjeli právě velikým obloukem skalisko vzdálené necelou milí. Vzduch se oteplil a brzo se nad horami objevila mlha, klesající a houstaoucí každou vteřinu. Kapitán zaklel: „Ještě půl hodiny, a zmizí nám z očí!“

Kapitán zaklel: „Ještě půl hodiny a zmizí nám z očí!“

Koně Indiánů se bořili stále hlouběji do sněhu. Mlha houstla a valila se několik metrů nad zemí.

Náčelník Mnoho Úderů náhle zarazil koně. Nadechl vzduch a rozhlédl se. „Pogonib – Bílá smrt.“ řekl. Všichni věděli, co to znamená. Ve chvílích, jako byla tato, je smrt člověku nejbližší. V očích statečných mužů se objevil strach. Ale ne nadlouho. „Rychle dál s koněm,“ zvolal náčelník. Indiáni seskočili s koní. Sekyrky se míhaly vzduchem a odlamovaly kusy sněhu – hloubily úkryty.

Vojáci se přiblížovali. Udiveně pozorovali Čejeny, kteří zatím dokončili úkryt ve velké závěti. Starý náčelník vyjel sám naproti vojsku. Zvedl ruku: „Pogonib – Bílá smrt – —.“ Hlas se nesl mlhou. Vojáci stáli ochromeni. Nikdo netušil, co znamenají tato indiánská slova. Indiáni zmizeli v úkrytu.

Ztemnělo se. Ozvalo se nepokojné zaržání koně. Vzduch se náhle ochladil a kapičky mlhy se naráz změnilly v drobkou šupinku. Ostré jehličky naplnily plíce nepřipravených jezdců i jejich koní.

Nad těly vojáků se na chvíli objevilo slunce. Několik porvů větru brzy opět zahalilo planinu a rozpoutala se další sněhová bouře. Prudká a dlouhá. Bílá smrt.

Uplynul den. Vše se změnilo. Kde byl život, zmizel. Zmizela i celá setnina kapitána Pierce. Jen uprostřed pláně se klikatila stopa. Zkušený náčelník Mnoho Úderů vedl své bojovnice, které Bílá smrt nepřemohla, dál do indiánských lovišť.

ARIZONA

Merle Haggard/J. Bláha:

ARIZONSKÝ BLUES

/California Blues/

1/ Kde je ta Arizona ?
Vyhližím ji každěj den...
Kde je ta Arizona ?
Vyhližím ji každěj den...
I když jsem jenom tulák,
přece je to můj velkej sen...

2/ Rodný město Boston,
to vám lehce dám - a rád!
Rodný město Boston,
to vám lehce dám - a rád!
Třeba jsem jenom tulák,
můžu klidně takhle rozdávat.

Refrain: Já mám to arizonský blues pořád v patách,
a musím dál...
Já mám to arizonský blues pořád v patách,
a musím dál...
A nový den si přidám,
jsem kroků generál!

3/ Kdypak /to se neví/
překročím svůj práh,
kdypak /to se neví/
překročím života práh;
příběh se naplní
v arizonských dělávách...

Refrain

/Píseň California Blues vyšla
na 2.Dvoraně slávy C & W,
v.č. desky 1 13 1591 /

Řešetlák

TULÁCI

Vítez lomcuje s tuláky
Slzu po slze
z nich vytřebava cizí
A oni se sebe
zapřením
na staví, tváří
právě tomu věřím
když se jich zertas
či
že ta sta je

SINT

N Á V Š T Ě V A

V ranním oparu se zatřpytily větvičky celého lesa. Stříbrnou loukou se klikatí řádka černých stop. Přišel jsem s jítrem, a vím doufe, kam půjdu.

Neviditelné cesty a cestičky se sbíhají k napajedlu u tůňky pod jezem. Snad tam stále ještě cnodí pít lanky s moudryma očima, které dobře vědí, že jim neublížím. A kousek dál, ve skrytu bází a vysokého houští, leží to místo.

Unnatávám ho očima a hladím myšlenkami. Každý strom, kámen, či jenom ranní nálada tohoto okamžiku mi připomenou jednu ze vzpomínek, které jsou vždycky daleko krásnější než skutečnost, i když skutečnost je stejně krásná, můžeme-li snít. Rozdělávám oheň, co ve mně doutnal celou tu dobu, kdy jsem zde nabyt. A mám pocit, že sem patřím stejně jako šedivě a zádumčivé skály, potok, ve kterém žijí duhové pstruzi, a usychající rosa v trávě.

Ale zároveň mě píchne u srdce a slzy se mi řinou ven jako vodopád pod skalami. Neboť sem nepatřím jenom já. Ulehám do měkkého mechu, který již zcela vysušily sluneční paprsky, a přeji si, abych usnul a spal dlouho a dlouho, až bych byl probuzen některým z jejich žertů, jež mi svého času tak vadily. Aby se mi jejich hlasy mísily spolu s bubláním potůčku a aby všechno bylo jako dřív. Avšak stejně tak, jako neodvratně ubíhá tento den, vím dobře, že jsem jen stárnoucí blázen, co chce pořád jen zachytit nezachytitelné a postihnout nepostižitelné.

Proto s prvními záchvěvy večerních stínů toto místo opouštím.

V růžovém soumraku se zatřpytily větvičky celého lesa. Stříbrnou loukou se klikatí řádka černých stop. Odcházím s večerem, a kam půjdu dál, to nevím.

Ř e š e t l á k

POVÍDÁNÍ O ČÁRLIM

Jsem jeden z těch, kdo může říct, že zná Čárliho osobně. Možná, že byl Čárli obyčejný kluk, možná že ne. Záleží na okolnostech. Ale já měl Čárliho rád, a proto o něm píšu.

Během týdne jste mohli Čárliho spatřit kdekoliv. Byl vidět s kamarády, s děvčetem, na motorce, v kině. Nebo jste si jej mohli poslechnout večer, jak hrál na kytaru při otevřeném okně nebo jen tak coudal po ulicích rodných Dejvic. Ale ať dělal cokoli, vše nasvědčovalo tomu, že ho nic z toho netěší, že všechno dělá prostě jen tak, že se nudí.

Ale pak přišla sobota a s ní i velká proměna s Čárlim. Čárli byl klidný, jistý, a možná že i šťastný. K polednímu se zapakoval, hodil si tele na záda a vyrazil na nádraží do Braníka. Zde již byla ta správná atmosféra s předzvěstí, že začíná opět jeho vnitřní dobrodružství.

Bylo zde plno známých kamarádů. "Ahoj, Čárli!" volali na něho: "Kam jedeš, Čárli? Pojeď s náma na Třebsín!" Čárli v tichosti prožíval blažené chvíle. Když pak vlak předjel k nástupišti, nastoupil Čárli s nimi do vagónu tak, jako by patřil k některé z part, ale již předem věděl, že pojede sám. Protože Čárli chodil totiž nejraději sám, Čárli byl samotář.

Když vystoupil, vydal se nejdříve podél řeky a potom šel velkým obloukem kolem kamenného srázu a těšil se, jak k večeru dojde na svoje zamilované místo, o kterém věděl patrně jenom on. Pokaždé věřil, že ono místo zůstane neobsazené. Těšil se, že za soumraku, tak jako obvykle, opře se zády o skálu a bude pozorovat odlesk hladiny řeky pod sebou.

Nad hlavou mu bude šumět jeho známá borovice. Potom si udělá malý oheň ve skalní rozsedlině tak, aby neprozradil svoje místo, svoji přítomnost. Zatím, co se v chatách na protějším břehu rozsvěcovaly petrolejové lampy a lidé v nich se připravovali k večerní siestě, k žolíkům, či k nějakému mejdanu, zůstával Čárli sám pod hvězdnatým nebem. Čárli cítil jeho nesmírnost, a ta jej vždy opájela. Neopovrhoval těmi naproti na druhém břehu řeky, nežárlil na jejich pospolitost. Bylo mu to lhostejné. Ostatně - mohl by dělat rovněž to, co oni. Mohl by to být rovněž divoký mejdan, mohl by se zpít do němoty v některé hospodě nebo ztrávit noc na palandě chaty s některou dívkou. Ale proč? To všechno již zažil. Takhle sám pod borovicí se cítil nejšťastnějším člověkem na světě. Viděl kobaltové nebe, pršky hvězd, vzduch byl naplněn vůní pryskyřice. Hlavu měl plnou myšlenek, uvažoval a snil. Nikým nerušen, neboť věděl, že tohle místo obklopené skalní stěnou a pásem ostružin je skoro nepřístupné. Jenom on sám věděl o té namáhavé a jediné cestě sem. Když noc plně ovládla kraj a v protějším chatách zhaseli světla lamp, zahalil se do celty a usnul.

Jednou na sklonku léta šel od zastávky po trati Luka pod Medníkem směrem na Jílové a uviděl, že za ním běží pes. Byl to docela malý, písčově zbarvený pes. Když se Čárli zastavil, zůstal rovněž stát a s pootočenou hlavou pozoroval Čárliho. Čárli mu dal zbytek paštiky. Zatím co pes žral, vypravil se dál kolem tunelu přes řídký křovinatý les. Po chvíli zjistil, že ho pes znova následuje. Čárli se jej pokoušel zahnat zpět, ale pes byl neodbytný. Při myšlence, že psa jistě někdo hledá, vrátil se zpět po trati až na místa, kde jej uviděl poprvé. Pes si jen sednul na travnatý břeh a pozoroval svého dobrodince.

Čárli pak pokrčil rameny na důkaz, že již víc sám udělat nemůže, a vydal se svojí cestou. Když se otočil, psa nezahlédl.

K večeru se utábořil na kraji lesa. Chvilí hleděl do stále narůstající tmy, ale pak se zabalil do celty a usnul. V noci se probudil s nepříjemným pocitem, že se někdo dotýká jeho obličeje. Polekal se a rychle vstal. Viděl před sebou cosi černého. Sebral kámen, připraven jím hodit. Ale pak poznal, že je to pes - dokonce tentýž, který jej následoval po trati. Pes se nehýbal. Čárli odhodil kámen a sehnul se k němu. Pohladil ho a pes mu vděčností olizoval ruku. Ranní rozbřesk je pak zastihl spící, jednoho vedle druhého.

Potom nastala doba Čárliho pokusnictví a Čárli se do toho pustil s neobvyklou vervou. V té době se snažil Čárli uspořádat si výzbroj tak, aby byla pokud možno jednoduchá, lehčí. S každým dekem se cítil svobodnějším. Nechápal, jak přes léto mohl s sebou tahat tak nesmyslně mnoho zbytečností. Teď již nenosil tele, ale plátěnou torbu od plynové masky, ve které bylo všechno jeho bohatství. Ostatně bylo ještě teplo. Rovněž tak udělal pokus s jídlem. Postupně odmítal všechn přepych jeho dřívějších toulek. A tak nenávratně zmizela obvyklá paštika, vepřová konzerva a jejich místo nahradil chleba a sůl. Umyslil si, že příště půjde naprosto bez ničeho, naprosto volný.

Taky jiný úsek cesty si vybral. Bylo jej možno vidět kolem Zlenic, Poddubí a dál proti proudu Sázavy, kterak jde jen v celtovinové bundě, roztrhaných bagančatech, ruce v kapsách, a za ním poskakuje malý žlutý pes. Jeho cestování dávno již ztratilo onen klid a mír onoho klidného místa pod borovicí, kde byl sám. Teď z toho byla cítit určitá posedlost, s jakou si počínal. Něco jej stále hnalo vpřed, tak jako by utíkal sám před sebou.

Ze břehů Sázavy dávno již zmizeli výletníci a chatařů také valem ubývalo. Na mezích kolem polí se červenaly šípky, příkopy podél silnic byly plné jablek a švestek. Prozatím se Čárli nemusel ničeho obávat. Jídla bylo kolem vždycky dost, stačilo jen znát a umět je hledat. Horší to ovšem bylo se psem, který se jako Čárli musel postarat sám o sebe. Čárli mu nedával žádné jídlo, ba ani nad tím nehloubal. Pes byl stejně svobodný jako on sám, a proto mohl kdykoliv odběhnout, třeba i navždy. Ale zatím ti dva žili spolu a nijak necítili, že by jeden druhému překážel. Pak opět přešel nějaký ten týden, jablek již ubylo, zato však přibýlo kalné oblohy, občas i nádech jinovatek, ale Čárli chodil dál kolem své štreky 40 kilometrů dlouhé. Na jeho vzezření bylo vidět, že zpustnul. Vypadal teď spíše jako pobuda. Vyhýbal se vesnicím a byl stále jako na útěku. Ovšem noci teď již byly opravdu zlé, ale ani to Čárliho neodrazovalo. Na noc nahrabal pod sebe vrstvu jehličí, vytáhl z kapsy připravené noviny na přikrytí a zalehl. Pes se stočil do klubíčka vedle něho a všechno se zdálo být v pořádku. Dokázal ale spát jen necelé dvě hodiny, byla přece jen zima. Čárli rozdělal oheň a nad ním proklímal celou noc s myšlenkou, že ráno bude opět dobře.

Ale patrně to ráno měl vyloženou smůlu. Když odcházel k řece se umýt, sklouzl po mokré trávě a spadl po pás do vody. Měl ještě štěstí, že se stačil zachytit vyčnívajícím kořene. Kolem pasu ucítil ledové kleště vody. Vydrápal se zpět na břeh, sundal kalhoty a vyždímal je. Vyždímal také konce rukávů. Přemýšlel, co jen teď bude dělat. Drkotaje zuby, se mu podařilo rozdělát oheň, který byl spíš dýmovým sloupem, stoupajícím k nebi. Pes běhal kolem a vesele poštěkával, ale Čárli pro něho neměl v tu chvíli pochopení. Ponořil kalhoty do dýmového ohně ve snaze je vysušit. Kouř ho štípal do očí a Čárli slzel. Krajina kolem byla beznadějně liduprázdná a Čárli z toho začínal být nešťastný. Pak již mu byla zima taková, že v zoufalství nevěděl, co má dělat. Oblékl si tedy kalhoty a snažil se je vysušit přímo na těle. Ale ani to nepomáhalo. Rozeběhl se tedy cestou na nádraží do restaurace "Zátiší" - byla to jediná záchrana, jediné místo, o kterém věděl.

Dlouho běžel lesem a pes za ním, jako by je někdo pronásledoval. Konečně se zastavil před hospodou a zhluboka vydechoval. Cosi ho znepokojilo. Peníze, pomyslel si. Vyndal z kapsy kovovou pětikorunu a několik kovových mincí.

Byly to peníze na cestu pro něho a pro psa. Co teď, pomyslel si a díval se na psa u svých nohou. Ale potom jej zaplavila zase ona náhlá vlna chladu po celém těle, že neodolal a vstoupil. Usadil se u kamen a objednal si čaj s rumem. Seděl v liduprázdném lokále a díval se, kterak dvířky prosakuje žlutavý plamínek ohně. Bylo mu dobře. Kamna sálala tak příjemným teplem, a Čárlimu se chtělo spát.

Po půlhodině, když byl již ostatně čas, se Čárli zvednul a šel na nádražní perón. Kalhoty, až na místo v rozkroku, měl suché, ale nijak se necítil ve své kůži. O psa, který teď pobíhal kolem něho, se vaině nezajímal. Nástupiště bylo liduprázdné. Obloha byla šedivá, bylo chladno. Když vlak konečně přijel a zastavil, otevřel Čárli dveře vagonu a nastoupil. Slyšel, jak dole pes zaknučel. Obvykle ho vzal Čárli do náruče a vynesl nahoru do vagonu. Pes stál opřen předními prackami o nejnižší stupátko, ale nahoru se vydrápat nemohl. Čárli zabouchl za sebou dveře a zevnitř se o ně opřel. Cítil, že mu cosi rozdírá plíce, trhá srdce. Proč? Proč tohle udělal? Zhluboka se nadechl. Vyvstal v něm pocit provinění. Vlak sebou trhnul a pomalu se začal rozjíždět. Čárli se bleskově vrhnul do prvního kupé a rychle otevřel okno. Na peróně za odjíždějícím vlakem hopsal malý, pískově zbarvený pes.

Hej! - zakřičel na psa a vzpomněl si v tu chvíli, že ho ani nepojmenoval, PSE! - zavolal - počkej tady, já přijedu - přijedu, počkej! Pak Čárli pochopil nesmyslnost svého počínání.

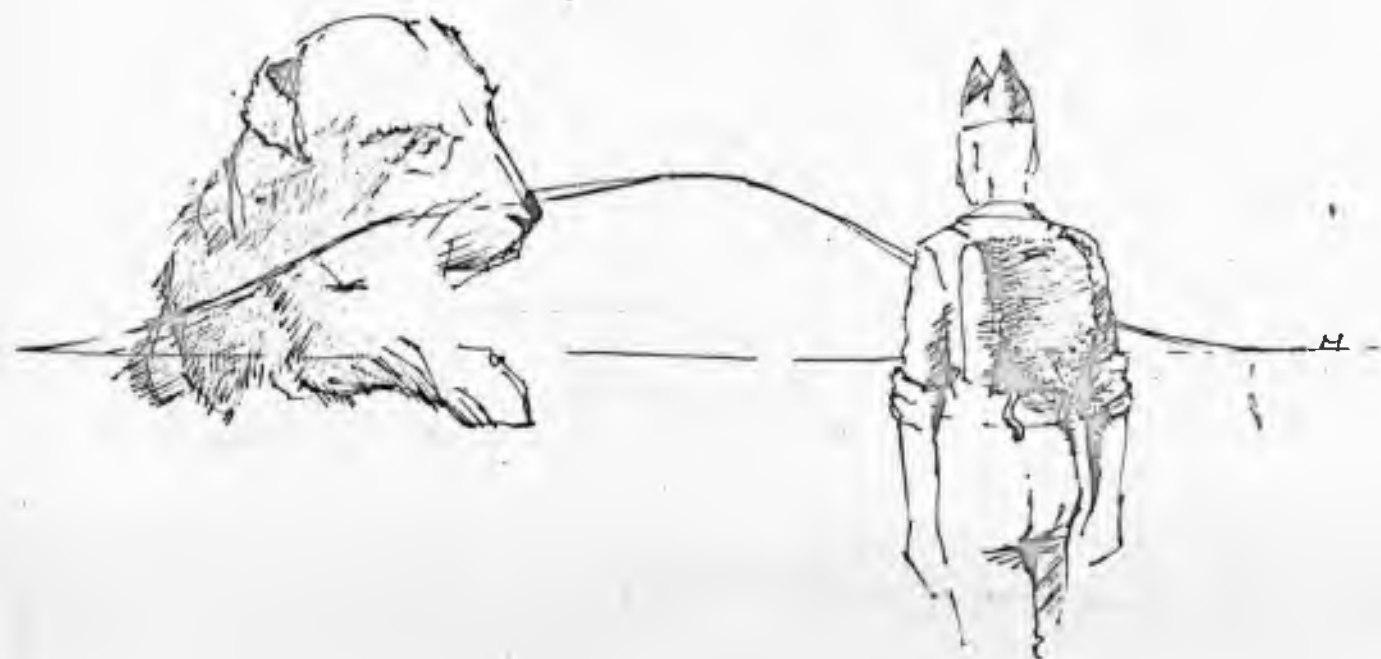
Vlak nabíral rychlost a pes byl čím dál menší, až zmizel. Čárli dosedl na sedadlo a v očích se mu zaleskly slzy. Pochopil, že zradil.

Ale potom se náhle stříдалo horko a zima, tělo se mu horečně chvělo, chtělo se mu tolik spát. Během cesty byl Čárli dvakrát probuzen. Jednou průvodčím, pak až na konečné.

P.S.

Byl jsem za Čárlim v nemocnici. Zdravotní sestra mi říkala, že je to už v pořádku. Čárli měl zápal plic. Zeptal jsem se sestry, zdali něco nepotřebuje, nebo se po někom neptal. Ne - odpověděla sestra, ale pak dodala - stále volal nějakého psa, ostatně v pátek ho pustíme domů. Poděkoval jsem a odešel ven. Pes, pomyslel jsem si, proč zrovna pes? Pokrčil jsem rameny, protože jsem tenkrát neznal tenhle příběh.

Marion

Prírodný Listopad

Léto je dávno pryč, rozloučil ses i s krásným "indiánským létem". Vítr, mrholení a bláto začínají být protivné. Na vandru se s povděkem motáš kolem ohně, ke cti přijdou kožené vesty, ledvinové pásy, vlněné šátky.

S překvapením zjistíš, že boty ti začínají "odcházet". Připomene ti to občasné šlápnutí do kaluže...

Najednou vidíš kolem sebe na nádraží, ve vlaku a v lese méně kluků a děvčat v tramském oblečení. Nepřekvapí tě to. Z minulých listopadů víš, že jezdit v tom bláznivém měsíci je jaksi nepříjemnější, než v létě. Aspoň je v lesích více klidu. Však je zase potkáš - "trampy" - s prvním jarním sluníčkem.

Jezdit stopem teď dokáží jen hazardéři a flegmatické povahy. Aut rapídně ubylo. Řidiče jímá hrůza, když si představí, že by měl zastavit a otevřít dvířka své naleštěné pýchy podivně oblečenému, zabalenému trampovi, navíc navlhlemu od nedávného deště. I nos a ruce má ten tramp nesympaticky promodralé chladem, jak se po dlouhé a dlouhé minuty snaží něco "ulovit". Slitují se obyčejně řidiči nákladáků, ale těch jezdí v sobotu žalostně málo. Některým za stopaře hrozí i pokuta.

Babička, kterou potkáš ve vesnici, se diví, že se ti chce. Jako divá zvěř prý spíš po lesech! Kroutí hlavou. Každý pořádný člověk sedí doma nebo v hospodě.

I tam zajdeš. Neodoláš. Známý hospodský tě přivítá, pár strejců od stolu spokojeně kývá. Vidí kytaru a znají tě. Umíš písničky, které se jim líbí. Nenechají tě málem ani naladit. Pak hraješ. Komerční písně - Myslivečka, Cikánku, Veselá je dědina, Strahováčka...

Hraješ písně, které znáš jen pro takovou příležitost. Vynesou ti pivo, kalíšek "opičích kapek" do čaje, někdy i vejíčko.

Víš, že ti nedávají almužnu. Neprosíš - vydělal jsi. Ale víš, že bys hrál i bez výděлку, abys těm strejcům, které jsi už tolikrát viděl, a stejně si nepamatuješ jejich jména, udělal radost.

V campu najdeš kamarády. Schoulíte se k ohni a opět hraješ. Kolu je poslední cigareta. Teď hraješ jiné písně, než v hospodě, vaše písně.

V noci se možná probudíš zimou. Řekneš si, že je nejvyšší čas postavit nějakou boudu, nejsi přece žádný mladík... Když se ti zdá zima příliš dotěrná, zajdeš k ohništi pro rozehřátý kámen.

Ráno zíváš; chválíš kamaráda, který roztřesený rozdělává oheň. Připomínáš mu: je to možné, že jsme před nedávnem usínali pod širákem jen tak, přikrytí celtou? Je to vůbec pravda?

No jo, ale teď už přišel listopad.

Rozhlédneš se po smutném světě pod šedou oblohou a přikyvuješ.

Ano, ano, přišel listopad.

TAK AHOJ - takového příchozího je slušné přivítat...

-8-

Rádio hrálo nějakou starou klavírní melodii a já nemohl usnout, a tak jsem poslouchal. A najednou se objevil takovej šedivej obláček, kterej se pomalu rozplynul, a byl tu starěj omlácenej klavír, u kterého seděl prošeďivý muž v černé buřince a fraku a ve štráfátých kalhotách. Hrál, hrál takový starý písničky, co už se nehrajou, a vůbec si nevšímal, že se mu dívám přes rameno a že se dost dívám tomu, že může tolik písniček zahrát po paměti, bez not.

Najednou přestal a povídá tichým hlasem spíš pro sebe, než že by to říkal mně: "Tak si zase nikdo na mě ani nevzpomněl. Ne že bych po tom toužil, ale člověka to potěší," dodal rychle, jako by se chtěl hájit sám před sebou.

"Proč by si na Vás měl dneska někdo vzpomenout?" ptám se zvědavě jako prvňáček a uvědomuju si, že by se ten cizí pán, jehož tvář ani neznám, protože sedí ke mně zády, mohl urazit, ale on jakoby nic povídá: "Já mám totiž dnes takový výročí, takový životní jubileum, víte?"

"Narozeniny?" ptám se.

"Narozeniny?" opakuje ten v buřince a trochu se tomu směje: "Ano - narozeniny, taky se tomu tak dá říkat."

Dívám se na něj nechápavě, ale on povídá: "Nezlobte se, že jsem obtěžoval, je už dost pozdě, budu muset jít." Vstává od klavíru a pomalu odchází. Jen u sporáku se pozastaví, jako by chtěl ještě něco říci, ale to už se rozplývá, mizí i jeho klavír, a zase jsem v posteli a u ucha mi ženské hlas čte rozhlasový noviny... /Cimbura 1972/

Možná se bude někomu zdát, že povídání o doktoru Jiřím Šlitrovi do takového časopisu nepatří. Podle mého názoru /ačkoli Jiří Šlitr nebyl trampským písničkářem/ má zde povídání o něm své místo.

JŠ byl skladatelem čistého srdce, a jeho hudba prýštila z něj. Nikdy nepracoval jako mnozí "umělci" jen pro peníze. Ty byly pouze vedlejším produktem jeho hudby, ve které snad právě proto nacházíme tolik nápaditosti, poetiky, melancholie i veselí, přesvědčivosti a odvahy, melodičnosti i rytmu. Pro tyto vlastnosti některé Šlitrovy songy, ač nebyly k tomuto účelu nikdy psány, zdomácněly u táborových ohňů, a to natolik, že nám ani nepřijde na mysl, že to vlastně nejsou trampské písně. 26.12.1976 tomu je 7 let, co Jiří Šlitr tragicky zahynul. Vzpomeňte si na něho u svého vánočního ohníčku alespoň jednou jeho písničkou.

STAREC A HLAS KYTAR: Světla noci dál vedou Miloval víc než každý

K tmavé skále kroků pár z nás
 Pojď blíž a uvidíš Odpustil víc nežli čas
 Jak dokonalou skrýš Oschl mu pláč řekou se
 Má stařec a hlas kytar stal
 Schoval se tu jak dítě Sny ostatním už odevzdal
 Před pohledem na požár Poslouchej vítr hraje tiše
 Sám proč sám chce být Jako by nesl vzácný dar
 Umí pochopit A pak víš co je tou
 Jen stařec a hlas kytar Moudrostí staletou

/hudba Hazlewood, text J. Grossmann/ Ten stařec a hlas kytar

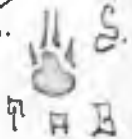
Druhé smutné výročí se traduje letos šestým rokem. 5.12.76 je tomu šest let, co Velký Duch povolal do leviště mrtvých kamaráda Kobylu - textaře, skladatele, básníka, zpěváka a herce Jírku Grossmanna. Dobře věděl, trápen zlou nemocí, že jeho dny jsou sečteny, ale tvořil společně s Milosl. Šimkem povídky, kterým se budeme smát ještě po desetiletích, psal písničky, co vždy rádi uslyšíme, hrál divadlo, a my, kteří se na něho dívali, v záplavách smíchu ani nevěděli, že před námi stojí kamarád, který ví o své blízké smrti. Až se ve sněhu zatřpytí váš oheň, vzpomeňte si. Jirka Grossmann - Kobyla rozdal lidem vše - i čas svého života . . .

G E Z A

V ě l i č k a

Sestavili

Narodil se roku 1901 na Starém městě v Praze. Nejtvrději pracoval ve volebních letech, po nichž začal studovat. V té době vstoupil do organizace Společnosti zálegníků - Mladá Ernesta T. Satana (Oddíl), ve kterém pracoval, a vydával svůj vlastní časopis, v němž se nejvíce těšil z kritiky a škvalů své první verže.

Na rozpad Společnosti zálegníků již do žádné organizace nevstoupil a spíše se svým kamarádem začal trampovat. Jezdili do kateřinské oblasti u Hlívky, kde vstoupili abotů na kůlech. Poslední navštívili společnost trampských osad, kde při táboráckých rozžitcích své první trampské verže a písničky.

V té době se začíná objevovat zákeřný nepřítel - tuberkulóza. Pro jeho vyléčení prošel celou Evropou, byl i v Africe. Po návratu se stává stálým příjizmoštělem rudého tržku, jako byl Prácheň, Rude právo, Trn, Tramp a mnoho dalších. V roce 1932 pak publikuje svou první prozaickou práci - Kavárna na hlavní třídě - která ho rázem proslavila.

Jeho umělecká činnost byla opravdu rozsáhlá. Při paměti má si básnické sbírky trampských veržů, jeho byla staré scény nebo básně, a romány Kavárna na hlavní třídě, Policejní hodina, Zrození poutníkova... mohli bychom uvést další a další. V roce 1959 mu byl za jeho díla udělan titul zasloužilý umělec.

Ale stará choroba se opět objevila. Třicátého slunce májice dlouhých nocí, po delším léčení, vytrápla jiskra života ve spigoteli, básníku, ale především TRAMPVI-čáskovi Věličkovi. Třista však stále žije mezi námi - ve slokách básně „Opilý koráb“ od A. Rimbauda, kterou pro národ trampský zhudebnil:

„Tam v braních věčnosti, tam žádných smutků není,
tam všude dýchat je náš beztarostný smích,
tam v cigách radosti se dobré pivo pění,
tam přistáli už všichni s dobrých druhů mých.“

KNIHA NA ZIMU

Vezmi si vůně roztoulanejších dnů
a slep je zbytkem potrhanejších snů
přidej pak k tomu světla nádraží
a poezii slunných zápraží
dej řádek slunce v zlatém kalamáři
a něco listů, spadlých na zem v září
odstavec borovic a hrotku vzpomínek
dej stránku ohně, jiskru, plamínek,
dva listy volnosti, jízdenku „zadara“
a obálku vem z léta do jara
a všechno sešij nití podzimu.
Budeš mít hezkou knihu na zimu.

TAB

KAMARÁDI & KAMAVÁDKY,

Těm VÁM přeje V ROCE 1977
HOJNĚ SLUNCE, DOBRÝCH PŘÁTEL
MÍRY & POHODY na Malých i Velkých
campoch i ve městech - a hodně vondru!
REŠETLÁK z T.O.P. Black Buffaloes

- =====
- 1 - Úvodní stránka /Honza/
 - 2 - Miki Ryvola: Nudla
 - 3 - Miki Ryvola: Nudla /dokončení/
 - 4 - Řešetlák: Dva vojáci; Příběh /Mike Seeger/
 - 5 - Briggi: Vzdálená kytara
 - 6 - Z knih E. T. Setona /Tramp 69/
 - 7 - Jan Nedvěd: Mosty
 - 8 - Žánek: Trampská demokracie /Tramp 69/
 - 9 - Ataman: Hej, pane plešatej
 - 10 - Vtípy Honzy Vyčítala
 - 11 - Loren Eiseley: Havran
 - 12 - Sint: Minutu ticha; Slunce
 - 13 - Ota Batlička: Amazonas /Tramp 69/
 - 14 - První výročí T.O.P. Black Buffaloes /Řešetlák/
 - 15 - Wess Stewart: Jestřáb
 - 16 - Trampské fórky a vtípky
 - 17 - Miki Ryvola: Oprašte kytáru, kamarádi...
 - 18 - Cimbura: 100 let bitvy u Little Big Hornu
 - 19 - Wabi Ryvola: Barevný stíny
 - 20 - Šimek a Grossmann: Můj první tramp
 - 21 - Miloslav Kohout: Jez
 - 22 - Marko Čermák: Vandrákův duben
 - 23 - Wabi Ryvola: Sebevrah
 - 24 - Miloslav Kohout: Veterán
 - 25 - L. Langpaul: Pogonib /Pionýr 66/
 - 26 - Řešetlák: Arizónský blues /Merle Haggard/
 - 27 - Sint: Tuláci
 - 28 - Řešetlák: Návštěva
 - 29 - Marion: Povídání o Čárlim
 - 30 - Marion: Povídání o Čárlim /pokračování/
 - 31 - Marion: Povídání o Čárlim /dokončení/
 - 32 - -g-: Přišel listopad
 - 33 - Cimbura: Odešli /In memoriam J. Šlitr a J. Grossmann/
 - 34 - Tab: Géza Včelička /In memoriam/
 - 35 - Tab: Kniha na zimu /závěrečná stránka/
- =====